

સ્કુટીની એસેસમેન્ટમાં ઉદ્ભવતા કેટલાક પ્રશ્નો

ઉપેન્દ્ર જે. ભટ્ટ
એડવોકેટ

A. ફાયનાન્સીય વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫ દરમ્યાન ફરજિયાત સ્કુટીનીમાં લેવાના કેસો માટેનાં માપદંડ

(૧) કેસોને ફરજિયાત સ્કુટીનીમાં લેવાના માપદંડો

(એ) જે કેસમાં અગાઉના વર્ષમાં રૂ. ૧૦ લાખ કે તેથી વધુ રકમનું એડીશન, કાયદાના પ્રશ્નો ઉપર કે, હકીકતના પ્રશ્નો ઉપર કરવામાં આવ્યું હોય અને જેને અપીલમાં મંજૂર કરવામાં આવ્યું હોય કે આ મુદ્દો અપીલમાં પેન્ડીંગ હોય.

(બી) ટ્રાન્સફર પ્રાઈસીંગના કેસોમાં જ્યાં ૧૦ કરોડ કે વધુ રકમનું એડીશન કરવામાં આવ્યું હોય અને જેને અપીલમાં મંજૂર કરવામાં આવ્યું હોય કે આ મુદ્દો અપીલમાં પેન્ડીંગ હોય.

(સી) કલમ ૧૩૩એ નીચે કરવામાં આવેલ સર્વેના તમામ કેસો સિવાયકે, જ્યાં હીસાબી ચોપડા કે ડોક્યુમેન્ટ્સ જપ્ત કરવામાં આવ્યા ના હોય અને રીટર્ન મુજબની આવક, સર્વેમાં ડીસ્ક્લોઝર કરેલ રકમ બાદ કરતા અગાઉના વર્ષની આવકથી ઓછી ના હોય. જે કેસમાં કરદાતાએ સર્વેનું ડીસ્ક્લોઝર રીટ્રેક્ટ કરેલ હોય તે કેસો, સ્કુટીનીમાં લેવાના રહેશે.

(ડી) દરોડા અને જપ્તીના કેસો જેની આકારણી આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૧૫૮બી, ૧૫૮બીસી, ૧૫૮બીડી, ૧૫૩એ અને ૧૫૩સી તેમજ ૧૪૩(૨) નીચે કરવાની હોય.

(ઈ) ફરી આકારણીના કેસો જેનું રીટર્ન કલમ ૧૪૮ નીચે ભરવામાં આવ્યું હોય.

(એફ) જે કેસમાં આવકવેરાનાં કાયદાની કલમ ૧૨એએ મુજબ રજીસ્ટ્રેશન આપવામાં આવ્યું ન હોય અથવા

રજીસ્ટ્રેશન સી.આઈ.ટી./ડી.આઈ.ટી. દ્વારા રદ કરવામાં આવ્યું હોય તેમ છતાં કરદાતા કલમ ૧૧ નીચે માફી માંગતો હોય. જ્યારે કમિશ્નર /ડી.આઈ.ટી.નો ઓર્ડર અપીલમાં રદ કરવામાં આવ્યો હોય કે, આ ઓર્ડર સેટ એસાઈડ કરવામાં આવ્યો હોય તેવા કેસો સ્કુટીનીમાં પસંદ કરવાના નથી.

(જી) જે કેસમાં આવકવેરાનાં કાયદાની કલમ ૧૦(૨૩સી) મુજબ કરદાતાને માન્યતા આપવાનો ઓર્ડર કરવામાં આવ્યો ન હોય કે, આવી આપવામાં આવેલી માન્યતા રદ કરવામાં આવી હોય તેમ છતાં કરદાતા કર માફીનો લાભ લેતો હોય.

(એચ) જે કેસોમાં અન્ય સરકારી ખાતાઓ તરફથી માહિતી મળી હોય કે અન્ય ઓથોરીટી પાસેથી માહિતી મળી હોય કે જેમાં, આવક ધ્રુપાવવામા આવી હોય તેવા કેસો. આવા કેસોમાં આકારણી અધિકારીએ તેમના કારણો નોંધવાના રહેશે અને તેમના પ્રિન્સિપાલ ચીફ કમિશ્નર/ ચીફ કમિશ્નર/ પ્રિન્સિપાલ ડી.જી/ ડી.જી.ની પૂર્વ મંજૂરી લઈને આવા કેસો સ્કુટીનીમાં લેવાના રહેશે

(ર) જે કેસો કોમ્પ્યુટર એડેડ સ્કુટીની સીલેક્શન (CASS) દ્વારા જ કેસો સ્કુટીનીમાં સિલેક્ટ કરવામાં આવ્યા છે તેની માહિતી ડી.જી.આઈ.ટી.(સિસ્ટમ) ને નિયત સમયમાં જાણ કરવામાં આવશે.

(૩) સ્કુટીની કેસોમાં ક્વોલીટી આકારણી કરવામા આવે તે માટે, પ્રિન્સિપાલ સી.સી.આઈ.ટી./ સી.સી.આઈ.ટી./પ્રિન્સિપાલ ડી.જી./ડી.જી.એ કેસોનું મોનીટરીંગ કરવાનું રહેશે અને તેમના તાબાના ઓછામા ઓછા ૫૦ આકારણી કરેલ કેસોની માહિતી તેમના ઝોનલ મેમ્બર તેમજ તેની કોપી મેમ્બર (આઈ.ટી.) ને મોકલવાની રહેશે. આ માહિતી તા : ૩૦/૦૪/૨૦૧૫ પહેલા મોકલવાની રહેશે અને આવા કેસો ડિપાર્ટમેન્ટની બહાર પાડવામાં આવતી પુસ્તિકા “Let use share” માં પબ્લીશ કરવાના રહેશે.

તા : ૨૬/૦૮/૨૦૧૪નો સ્કુટીની નવી ગાઈડ લાઈન ઈન્સ્ટ્રક્શન ૦૭/૨૦૧૪

ઉપરોક્ત સ્કુટીનીની ગાઈડ લાઈન ઈસ્યુ કર્યા બાદ સીબીડીટીએ તા : ૨૬/૦૮/૨૦૧૪ નાં રોજ જે કેસો એન્યુઅલ ઈન્ફર્મેશન (AIR) રીટર્ન, સી.આઈ.બી., ૨૬એસ નાં મીસમેચનાં આધારે જે કેસો CASS નાં આધારે સ્કુટીનીમાં સીલેક્ટ કરવામાં આવ્યા હોય તે કેસોમાં એન્યુઅલ ઈન્ફર્મેશન (AIR) રીટર્ન, સી.આઈ.બી., ૨૬એસ નાં મીસમેચની જ વિગતોની તપાસ કરવાની રહેશે. આ સિવાય અન્ય કોઈ વિગત કે પુરાવા કરદાતા પાસે માંગવાના નથી.

જ્યારે કરદાતાને કલમ ૧૪૩(૨) નીચે નોટીસ આપવામાં આવે ત્યારે નોટીસ ઉપર સ્પષ્ટ જણાવવાનું રહેશે કે આ કેસ CASS નાં આધારે સ્કુટીનીમાં સીલેક્ટ કરવામાં આવ્યો છે. જ્યારે આકારણી અધિકારી પહેલી પ્રશ્નોત્તરી કરદાતાને મોકલે ત્યારે CASS ની વિગત જ માંગવાની છે અને કરદાતાની આકારણી ઝડપથી ઓછી મુદતોમાં પુરી કરવાની છે. આવા કેસો માર્ચ સુધી કારણ વગર ખેંચવાના નથી.

કેસની આકારણી દરમ્યાન જ્યારે મેટ્રો સીટીમાં ૧૦ લાખ કે વધુ રકમની આવક છુપાવી છે તેવું માલુમ પડે ત્યારે આ કેસની વધુ સ્કુટીની માટે ઉપરી અધિકારીની સંમતિ લેવાની રહેશે. ઉપરી અધિકારીએ પણ આવી સંમતિ આપતી વખતે કેસનાં ગુણદોષોનો અભ્યાસ કર્યા બાદ જ સંમતિ આપવાની રહેશે.

★ સ્કુટીની ગાઈડલાઈન કરદાતાને તકલીફ ના પડે તે કારણથી ઈસ્યુ કરવામાં આવે છે જે હંમેશા પબ્લીકનાં હિતમાં હોય છે. આ ગાઈડ લાઈન કરદાતાને આપવી જરૂરી છે.

ચુકાદો

Joginder Pal Gulati V/s. OSD Delhi

B. મહત્તમ આવક બતાવીને પણ ઓછા દરે ટેક્ષ ભરી શકાય છે

(૧) વ્યક્તિ પુરુષ કરદાતા

કુલ આવક	૧૧,૫૦,૦૦૦	
બાદ : કલમ ૮૦સી ની કપાત	<u>૧,૫૦,૦૦૦</u>	૧૦,૦૦,૦૦૦

(૨) વ્યક્તિ પુરુષની પત્ની કરદાતા

કુલ આવક	૧૧,૫૦,૦૦૦	
બાદ : કલમ ૮૦સી ની કપાત	<u>૧,૫૦,૦૦૦</u>	૧૦,૦૦,૦૦૦

(૩) વ્યક્તિ પુરુષનાં એચ.યુ.એફ. કરદાતા

કુલ આવક	૧૧,૫૦,૦૦૦	
બાદ : કલમ ૮૦સી ની કપાત	<u>૧,૫૦,૦૦૦</u>	<u>૧૦,૦૦,૦૦૦</u>
કુટુંબની કુલ કરપાત્ર આવક		૩૦,૦૦,૦૦૦

(૪) કુલ આવક

૧૧,૫૦,૦૦૦ x ૩		૩૪,૫૦,૦૦૦
બાદ : કુલ રોકાણ		
૧,૫૦,૦૦૦ x ૩	૪,૫૦,૦૦૦	
બાદ : કુલ ટેક્ષ		
૧,૨૮,૭૫૦ x ૩	<u>૩,૮૬,૨૫૦</u>	<u>૮,૩૬,૨૫૦</u>
		૨૬,૧૩,૭૫૦

(૫) આવકવેરાનો દર ૧૧.૨૦%

(દ) કરદાતાને મળવાપાત્ર રોકડ રકમ

કુલ આવક ૩૪,૫૦,૦૦૦

બાદ : ટેક્ષ તેમજ રોકાણ ૮,૩૬,૨૫૦

કરદાતા પાસે ઘરખર્ચ / રોકાણ

વિગેરે માટે ઉપલબ્ધ રકમ ૨૬,૧૩,૭૫૦

C. કરદાતાને સ્ક્રૂટીની નોટીસ બજાવવાની સમય મર્યાદા

(૧) કરદાતાને સ્ક્રૂટીની નોટીસ જે ફાયનાન્સીયલ વર્ષમાં રીટર્ન ભરવામાં આવ્યું હોય તેના અંતથી છ માસમાં બજાવવાની હોય છે. એ યાદ રહે કે કરદાતાને નોટીસ આ સમયમર્યાદામાં બજાવવી જરૂરી છે.

જો કરદાતા તેનું રીવાઈઝડ રીટર્ન ફાયનાન્સીયલ વર્ષનાં અંત બાદ ભરે તો, જે ફાયનાન્સીયલ વર્ષમાં આ રીવાઈઝડ રીટર્ન ભર્યું તેના અંતથી છ માસમાં નોટીસ બજાવવી પડે.

(૨) નોટીસ બજાવવાનાં સંદર્ભમાં અગત્યનાં મુદ્દા તેમજ ચુકાદાઓ

A. ખોટા સરનામે નોટીસ બજાવવાથી આવી નોટીસનાં આધારે કરેલ આકારણી ગેરકાયદેસર છે

ચુકાદો

345 ITR 58 Delhi

Commissioner of Income-tax Vs Mascomptel India Ltd.

B. નોટીસ બજાવે છે તે પૂરવાર આકારણી અધિકારીએ કરવાનું રહેશે

ચુકાદો

330 ITR 43 Delhi

Commissioner of Income-tax Vs CPR Capital Services Ltd.

C. કરદાતા affidavit આપે કે નોટીસ બજી નથી

યુકાદો

326 ITR 418 Delhi

Commissioner of Income-tax Vs Silver Streak Trading P. Ltd

D. નોટીસની તારીખ ૩૦ ઓક્ટોબર જે આર.પી.એ.ડી.થી તારીખ ૧ નવેમ્બરે બજી તો આ નોટીસનાં આધારે કરેલ આકારણી ગેરકાયદેસર છે

યુકાદો

323 ITR 242 P & H

CIT V/s. AVI-OIL India P. Ltd

E. કરદાતા નોટીસની બજવણી ટાળતો હોય તો જ નોટીસ એફીક્સચરથી બજાવવી પડે

યુકાદો

139 ITR 73 P & H

Kunj Behari V/s. ITO, Amritsar

F. છેલ્લા દિવસે office hours બાદ affixture થી નોટીસની બજવણી જ્યારે કોઈ હાજર ન હોય તો આવી નોટીસની બજવણી ગેરકાયદેસર છે

યુકાદો

319 ITR 151 Delhi

Commissioner of Income-tax Vs Vishnu and Co. P. Ltd.

G. ડીફેક્ટીવ રીટનની ડીફેક્ટ સુધારતા ઓરીજનલ રીટનથી તારીખથી નોટીસ બજાવવાની સમયમર્યાદામાં લાગુ પડે

યુકાદો

307 ITR 53 P & H

CIT V/S. Sohan Lal Chhajan Mal

H. નોકર ઉપર નોટીસની બજવણી જેને નોટીસ સ્વીકારવનો હક્ક ન હોય તો આવી બજવણી ગેરકાયદેસર છે

યુકાદો

130 TTJ 696 Delhi

ACIT V/s. Vision Inc.

I. ૧૨ માસ પછી નોટીસની બજવણી

યુકાદો

359 ITR 495 P&H

250 CTR 0188 P&H

V.R.A. COTTON MILLS (P) LTD. vs. UNION OF INDIA AND ORS.

આ કેસમાં આપવામાં આવેલ યુકાદા મુજબ નોટીસ ઈસ્યુ કરવા કે બજવવા વચ્ચે કોઈ તફાવત નથી. જે તારીખે નોટીસ સર્વ કરવામાં આવે તે તારીખે કરદાતાને આ નોટીસ મળી છે તેમ માનવામાં આવશે ભલે પછી આ નોટીસ ૩૦ સપ્ટેમ્બર બાદ મળી હોય (આ યુકાદો યોગ્ય લાગતો નથી).

J. નોટીસ સમય મર્યાદા બાદ મોકલતા આ ભુલ કલમ 292B મુજબ સુધારી ન શકાય

યુકાદાઓ

i. **347 ITR 583 P&H**

229 CTR 188 P & H

CIT V/s. Cebon India Ltd.

ii. **222 ITR 632 Calcutta**

Gajendra Kumar Bantha V/s. Union of India

D. નોટીસની બજવણી

(૧) ફરી આકારણીની કાર્યવાહીમાં નોટીસ સમયમર્યાદામાં ઈસ્યુ અંગે જણાવેલ છે આમ નોટીસ સમયમર્યાદા બાદ બજાવતા નોટીસ કાયદેસર છે

યુકાદો

166 ITR 163 S.C.

R.K. Upadhyaya V/s. Shanabhai P Patel

(૨) C.A. ઉપર નોટીસની બજવણી

આ કેસમાં ફરી આકારણીની નોટીસ સી.એ. ઉપર બજવવામાં આવી હતી જેને આવી નોટીસ સ્વીકારવાની સત્તા ન હતી. આવી નોટીસનાં આધારે કરેલ આકારણી ગેરકાયદેસર હતી.

ચુકાદો

246 ITR 363 MP

Arjun Singh and Another V/s. ACIT

(૩) જેની નોટીસ હોય તેનેજ બજાવવી જોઈએ, તેમ ના થાય તો રીએસેસમેન્ટ નોટ વેલીડ

ચુકાદાઓ

1. **CIT V/s. Baxiram Rodmal, 2 ITR 438 Nagpur**
2. **CIT V/s. Dey Brothers, 3 ITR 213 Rang.**
3. **C N Natraj V/s. Fifth ITO, 55 ITR 250 Mysore**
4. **Lakshmibai V/s. ITO, 86 ITR 804 Mysore**
5. **C T Raja Gopal V/s. State of Mysore, 86 ITR 814 Mysore**
6. **Thangam Textiles V/s. First ITO, 90 ITR 412 Madras**
7. **P N Sashikumar & Others V/s. CIT, 170 ITR 80 Kerala**
8. **S K Manekia V/s. CST, 39 STC 426 Bombay**
9. **281/1 Delhi**
CIT V/S. Lunar Diamonds Ltd.
10. **304/285 ITAT Delhi**
Bhpe Kinhill Joint Venture V/S. ACIT

(૪) ૩૦ સપ્ટેમ્બરનાં રોજ પોસ્ટમાં રજા હોવાનાં કારણે ૧ ઓક્ટોબરનાં રોજ બજાવેલ નોટીસ કાયદેસર છે

ચુકાદો

359 ITR 516 Gujarat

**GUJARAT STATE PLASTIC MANUFACTURERS ASSOCIATION vs.
DEPUTY DIRECTOR OF INCOME TAX (EXEMPTION)**

- (૫) આકારણી વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫થી ઈફાઈલીંગનાં કેસોમાં કરદાતાનું ઈમેલ આઈ.ડી તેમજ મોબાઈલ નંબર આપવો ફરજિયાત બનાવેલ છે. આ નવી પ્રથાનાં લીધે હવે કરદાતાને નોટીસ બજવણીમાં આવકવેરા ખાતાને મુશ્કેલી નહીં પડે તેમજ સમય જતા ઉપરોક્ત ચુકાદાઓની અસર પણ નાબુદ થશે.

E. આકારણી અધિકારીની કરદાતા પ્રત્યેની ફરજો

- (૧) કરદાતાની ઈફાઈલીંગની ભુલ આકારણી અધિકારીએ સુધારવી પડે.

નીચે જણાવેલ કેસમાં કરદાતાએ ભુલથી ઈફાઈલીંગનું રીટર્ન અપલોડ કરતી વખતે કલમ ૧૦બી નાં બદલે કલમ ૮૦આઈબી લખી હતી. કોર્ટે કરદાતાને આવી ભુલ સુધારવામાં માટેનો ઓર્ડર કરેલ. આવકવેરાનાં કાયદા મુજબ કરદાતાની સાચી આવકની આકારણી કરવાની છે અને તે મુજબ ટેક્સ વસુલ કરવાનો છે.

ચુકાદો

363 ITR 271 Rajasthan

266 CTR 401 Rajasthan

CIT vs. RAJASTHAN FASTENERS (P) LTD.

- (૨) કરદાતાની ભુલનો લાભ આકારણી અધિકારી લઈ ના શકે

કરદાતાએ તેની કેપીટલ ગેઈન્સની આવક ઉપર રાહત દરે આકારણી માંગી ના હોય તો પણ અપીલની કાર્યવાહીમાં કમિશ્નર ઓફ અપીલ્સ, આવકવેરા અધિકારીને આવી રાહત આપવા માટે આદેશ આપી શકે. આકારણી અધિકારીએ કાયદાની લેટેસ્ટ પોઝીસનથી વાકેફ રહેવું પડે

ચુકાદો

346 ITR 543 Allahabad

249 CTR 51 Allahabad

RAJ RANI GULATI vs. CIT CENTRAL TILAK

F. ચોક્કસ સમયે કેસનું hearing

- (૧) ચોક્કસ સમય-કેસના **hearing** માટે નક્કી ન કરવો જોઈએ. આકારણી અધિકારી માટે પણ ચોક્કસ સમયમર્યાદા મુજબ કામ કરવું શક્ય નથી. આમ થાય તો **Natural justice** નો ભંગ થાય

ચુકાદો

83 ITR 683 Madras

S. Velu Palandar V/S. DCIT, Thanjavur II

- (૨) કરદાતાને શો કોઝ નોટીસનો જવાબ આપવાનો સમય ૨૪ કલાક કે તેથી ઓછો આપવામાં આવે અને કરદાતા તેટલા સમયમાં શો કોઝ નોટીસનો જવાબ આપી ના શકે અને આકારણી અધિકારી આ કારણસર એડીશન કરે તો આવો આકારણી ઓર્ડર કુદરતી ન્યાયનાં સિધ્ધાંત વિરુદ્ધનો કહેવાય અને આવો ઓર્ડર આકારણી અધિકારીને પરત મોકલવો પડે.

ચુકાદો

265 CTR 42 Bombay

VODAFONE INDIA LIMITED vs. UNION OF INDIA & OTHERS

G. કલમ ૨૯૨બીબી જે તા : ૦૧/૦૪/૨૦૦૮થી અમલી બની છે તેની જોગવાઈ

કરદાતા આકારણી / ફરી આકારણીની કાર્યવાહીમાં હાજર રહે તો ત્યારબાદ તે વાંધો લઈ શકશે નહીં કે

- તેના ઉપર નોટીસ બજી ન હતી
- તેના ઉપર નોટીસ સમયસર બજી ન હતી
- તેના ઉપર નોટીસ યોગ્ય રીતે બજી ન હતી

સિવાય કે તેને આકારણી પુરી થાય તે પહેલા આ સંદર્ભમાં વાંધો લીધો હોય

H. કરદાતાનાં ચોપડા ફરજિયાત ઓડીટ કરાવવાની જોગવાઈ કલમ ૧૪૨(૨એ)

તા : ૦૧-૦૬-૨૦૧૩ થી આ કલમની જોગવાઈમાં સુધારો કરવામાં આવ્યો છે તે મુજબ કરદાતાનાં હિસાબોની જટીલતા અને રેવન્યુના હિતમાં તેમજ કરદાતાનાં હિસાબોનું વોલ્યુમ, કરદાતાનાં હિસાબોની સત્યતા , કરદાતાનાં હિસાબોમાં કરદાતાએ કરેલ વ્યવહારોની માત્રા ખુબજ વધુ હોય, કરદાતાનો ધંધો જે ખાસ પ્રકારનો હોય તો કરદાતાનાં હિસાબો આકારણી અધિકારી, આવકવેરા ખાતાએ નિમેલ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ પાસે ઓડીટ કરાવવા માટે આદેશ આપી શકે. આવો આદેશ આપતા પહેલા કરદાતાને સાંભળવાની તક આપવી પડે.

ચુકાદાઓ

- (૧) ઓડીટના કારણે કરદાતા ઉપર આર્થિક બોજો પડતો હોવાથી એપ્લીકેશન ઓફ માર્ઈન્ડ રીક્વાયર્ડ

ચુકાદો

245 ITR page 192 Allahabad

U.P. State Handloom Corporation Ltd. V/S. CIT and Another

- (૨) કરદાતાની ૪૩ બ્રાન્ચો હોવાથી ચોપડામાં કોમ્પેક્ષસીટી છે તેમ ના કહેવાય

ચુકાદો

239 ITR page 921 Calcutta

I.T.C. Ltd. Vs Joint Commissioner of Income-tax

- (૩) સરકારને આ ઓડીટથી લાભ થશે તે કારણસર ફરજિયાત ઓડીટનો આદેશ આપી ન શકાય

ચુકાદો

236 ITR page 671 Calcutta

Peerless General Finance and Investment Co. Ltd. Vs. Deputy CIT

I. રીવાઈઝડ રીટર્ન અને રીવાઈઝડ કોમ્પ્યુટેશન

- (૧) આવકવેરાનાં કાયદા મુજબ રીવાઈઝડ રીટર્ન, આકારણી વર્ષમાં અંતથી એક વર્ષની સમયમર્યાદામાં ભરી શકાય. આમ આકારણી વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩ (જેની આકારણી હાલમાં ચાલી રહી છે અને જે તા : ૩૧/૦૩/૨૦૧૫ પહેલા કરવાની રહેશે) નું રીવાઈઝડ રીટર્ન તા : ૩૧/૦૩/૨૦૧૪ પહેલા ભરવુ પડે. હાલમાં ચાલતી આકારણી દરમ્યાન કરદાતાને કોઈ ભુલ માલુમ પડે તો કરદાતા રીવાઈઝડ રીટર્ન ભરી ન શકે.
- (૨) **GOETZE (INDIA) LTD. Vs. CIT** reported in **284 ITR 323 S.C.** નાં કેસમાં આપેલ ચુકાદા મુજબ કરદાતા કોઈપણ કપાત માંગવાનું ઓરીજનલ રીટર્નમાં ભુલી ગયો હોય તો આવી કપાત રીવાઈઝડ રીટર્ન દ્વારા જ માંગી શકાય. આમ આકારણી વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩ નું રીટર્ન રીવાઈઝડ થઈ શકે તેમ ના હોય તો કરદાતા આકારણી અધિકારીને રીવાઈઝડ કોમ્પ્યુટેશન આપી શકે.

- (૩) જો આકારણી અધિકારી કરદાતાનો આવો કલેઈમ ન સ્વીકારે તો એપેલેટ અધિકારી કરદાતાનો રીવાઈઝડ કોમ્પ્યુટેશન દ્વારા કલેઈમ સ્વીકારી શકે. અપીલનાં અધિકારીને ઉપરોક્ત **GOETZE (INDIA) LTD. Vs. CIT** reported in **284 ITR 323 S.C.** નો ચુકાદો બાધ આવતો નથી તેવો ચુકાદો **COMMISSIONER OF INCOME TAX vs. ARVIND PRODUCTS LTD** reported in **339 ITR 643 Gujarat** આપેલ છે.
- (૪) કરદાતાની પોતાની ભુલના કારણે પણ જો વધુ આવકની આકારણી થઈ હોય તો કમિશ્નરે આવી આવક કલમ ૨૬૪ નીચે ઓછી કરી આપવી જોઈએ. આ કેસમાં રૂ.૫૦૦૦/- દંડ આવી ભુલ ન સુધારી આપવા માટે કરવામાં આવ્યો હતો.
પ્રાઈવેટ લીટીગન્ટ જેવો વ્યવહાર સરકારે કરવાનો નથી. આ ચુકાદો આપતા સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદાઓ તેમજ ગુજરાત હાઈકોર્ટનો અન રીપોર્ટેડ ચુકાદો જે વિનય ચંદુલાલ સત્યાના કેસમાં આપવામાં આવ્યો હતો તે બધા ચુકાદાઓને ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા હતા.
- (૫) એ પણ યાદ રાખવું જરૂરી છે કે આવકવેરા ખાતા દ્વારા આપવામાં આવતી ઈન્ટીમેશન એ આકારણી ઓર્ડર નથી. આમ કરદાતાને ઈન્ટીમેશન મળ્યા બાદ પણ કરદાતા રીવાઈઝડ રીટર્ન ભરી શકે તેવો ચુકાદો **S.R. Koshti V/S. CIT** reported in **276 ITR 165 Gujarat** માં આપેલ છે.
- (૬) ઓરીજનલ રીટર્ન કરદાતા મોડુ ભરે તો એપેલેટ ઓથોરીટી કરદાતાનાં રીવાઈઝડ રીટર્ન મુજબ એડીશનલ કલેઈમને મંજૂર કરી શકે
ચુકાદો
152 TTJ 46 BANGLORE
- (૭) ઈન્કમેટેક્સ ટ્રીબ્યુનલ કરદાતાનો કલેઈમ જો સાચો હોય તો લેટર દ્વારા પણ માંગતા આપી શકે
ચુકાદો
Ganga Trading Vs. DCTI (ITAT Mum.)

J. આકારણી અધિકારીએ કરદાતાને કોઈ રાહત, માફી વિગેરે મળવાપાત્ર હોય તો તેના તરફ કરદાતાને ધ્યાન દોરવું જોઈએ

Duty of Assessing Officer

કરદાતાની ભુલનો લાભ આકારણી અધિકારી લઈ ના શકે તેમજ કરદાતાને મળવાપાત્ર રાહતનું ધ્યાન આકારણી અધિકારીએ કરદાતાને દોરવું જોઈએ.

ચુકાદાઓ

- (i) **56 ITR 198 S.C.**
Navnitlal C. Zaveri V/s. K K Sent, ACIT Bombay
- (ii) **339 ITR 310 Gujarat**
CHANDRAKANT J PATEL vs. V.N. SRIVASTAVA
- (iii) **346 ITR 543 Allahabad**
249 CTR 51 Allahabad
RAJ RANI GULATI vs. CIT CENTRAL TILAK
- (iv) **107 ITR 63 Gujarat**
Chokshi Metal Refinery V/s. CIT
- (v) **157 TTJ 19 Rajkot TM**

K. કરદાતાનું ટેક્સ રીઝલ્ટ ના મંજૂર કરવું

કરદાતા માલ કોઈ વ્યક્તિ પાસેથી ખરીદે અને તેનું બીલ કોઈ વ્યક્તિ પાસેથી લે

ઘણા કેસોમાં કરદાતા ફક્ત બોગસ બીલ જ લેતો હોય છે

આવા સંજોગો ઉદ્ભવે ત્યારે કરદાતાએ તેનો કેસ રજૂ કરતી વખતે નીચેના મુદ્દાઓ ધ્યાનમાં રાખવા જોઈએ.

1. કરદાતાએ કોન્ટ્રી એકાઉન્ટ રાખેલ હોય તો આવો માલ ચોપડે નોંધેલ છે ?
2. કરદાતાને માલ ટ્રાન્સપોર્ટથી મળેલ હોય તો માલ મળ્યાની પહોંચ તેમજ ચુકવેલ ભાડાની વિગત
3. માલ ગોડાઉનમાં ઉતાર્યો હોય તો ગોડાઉન કીપરની સહી
4. ખરીદ માલની ચુકવણી એકાઉન્ટ પેઈ ચેક થી કરી હોય તેની વિગત
5. કુલ ખરીદીમાં આવી બોગસ ખરીદીનાં %
6. માલ બ્રોકર પાસે ખરીદ્યો હોય તો તેનું નામ, સરનામું અને આઈ.ટી.નંબર

7. ખરીદેલ માલની ચુકવણીની રકમ કરદાતાને કોઈપણ સ્વરૂપે પરત મળી નથી તે પુરવાર કરવાની જવાબદારી ડીપાર્ટમેન્ટની છે
8. આવી ખરીદી વગર કરદાતાનો જી.પી. કેટલો છે ?
9. બોગસ ખરીદેલ માલ કોઈ નામાંકીત કંપનીઓ, પેઢીઓ વિગેરેને વેચ્યો છે તો વેચાણ અવેજની મળેલ રકમની વિગત
10. બોગસ માલ ખરીદ્યો તે રકમ કોને ચુકવવામાં આવી છે ?
11. બોગસ ખરીદેલ માલ ઉપર વેટ ભરેલ છે ?
12. કરદાતાની વેટની આકારણી પુરી થઈ છે ?
13. વેટ-એક્સાઈઝ વિગેરેમાં કરદાતાનો ખરીદ-વકરો સ્વીકારવામાં આવ્યો છે ?
14. કરદાતાના હિસાબી ચોપડા ઓડીટ થયેલા છે ?
15. કરદાતાએ માલનું કરેલ વેચાણ માલ ખરીદ્યા વગર શક્ય નથી. જો વેચાણ સ્વીકારવામાં આવે તો ખરીદી સ્વીકારવી પડે.
16. બોગસ ખરીદીની આઈટમની બજારમાં અછત છે ?
17. બોગસ માલ ખરીદનાર કરદાતાનાં રીલેટીવ છે ?
18. બોગસ ખરીદેલ માલ ઉત્પાદનમાં વાપરવામાં આવ્યો છે ? આ માલથી થયેલ ઉત્પાદન ચોપડામાં નોંધવામાં આવ્યું છે ?
19. ઉત્પાદન માલ એક્સાઈઝને પાત્ર છે ? આ માલ કરદાતાનાં આર.જી.૪ માં નોંધવામાં આવ્યો છે ?
20. બોગસ ખરીદેલ માલ બજાર કિંમતે ખરીદ્યો છે ?

(૧) **બોગસ ખરીદીનાં સંદર્ભમાં એડીશન**

A. કરદાતાની માલની ખરીદી બોગસ ના હોય પરંતુ આ માલ અન્ય વ્યક્તિ પાસેથી ખરીદ્યો હોય તો આવી ખરીદીમાં નફાનાં ભાગ પુરતુ એડીશન થઈ શકે|

ચુકાદો

356 ITR 451 Gujarat

COMMISSIONER OF INCOME TAX vs. SIMIT P. SHETH

- B.** કરદાતાએ માલ ખરીદ્યો હોય અને તે માલ વેચ્યો હોય તો ખરીદીની રકમ ઉમેરી ના શકાય પરંતુ ખરીદીમાં રહેલ નફાનાં ભાગ પુરતુ એડીશન કરવુ પડે

ચુકાદો

355 ITR 290 Gujarat

CIT vs. BHOLANATH POLY FAB PVT.LTD.

- C.** ખરીદેલ માલનું પેમેન્ટ ચેકથી કરવામાં આવ્યુ હોય અને ઉવર્ષ બાદ કરદાતા પાર્ટીને હાજર રાખી ન શકે તે કારણથી ખરીદી બોગસ છે તેમ ના કહેવાય

ચુકાદો

334 ITR 111 Calcutta

Diagnostics V/s. CIT

- D.** આ કેસમાં કરદાતા જરૂરી પુરાવા આપી શક્યો ન હતો. માલ વેચનારા મળતા ન હતા. માલ વેચનાર સિવાય અન્ય વ્યક્તિ પાસેથી માલ ખરીદવામાં આવ્યો હતો. ખરીદેલ માલના પેમેન્ટની રકમ તુરત જ બેંકમાંથી ઉપાડવામાં આવી હતી. આ રકમ ઉપાડનાર વ્યક્તિ મળતી ન હતી. આવા સંજોગોમાં ખરીદનાર ૨૫% એડીશન કરવામાં આવ્યુ હતુ.

ચુકાદો

316 ITR 274 Gujarat

Sanjay Oilcake Industries V/s. CIT

- E.** આ કેસમાં કરદાતાએ ખરીદેલ માલનો ગેટ પાસ આપ્યો હતો, આ માલનો લેબોરેટરીનો સેમ્પલ રીપોર્ટ આપ્યો હતો. આ માલ ઉત્પાદનમાં વપરાયો તેની વિગત આપી હતી. માલ વેચનાર અને ખરીદનારનું ખાતુ એક જ બેંકમાં હતુ. માલના પેમેન્ટની રકમ તુરત જ તેજ દિવસે ઉપાડી લેવામાં આવી હતી. આ ઉપાડેલ રકમ કરદાતાને મળી છે તે પુરવાર ના થાય ત્યા સુધી આવી રકમની આકારણી કરદાતાનાં કેસમાં થઈ ના શકે

ચુકાદો

252 ITR 476 GUJARAT

DCIT V/s. ADINATH INDUSTRIES

F. રીસેલનો કેસ. બોગસ ખરીદેલ માલની રકમ કરદાતાને કોઈપણ રીતે પરત આવી છે તે પુરવાર ના થાય તો માલ વેચનારે એફીડેવીટ આપી હોય કે તેને ફક્ત બીલ આપ્યું છે તો પણ બોગસ ખરીદીનું એડીશન થઈ ના શકે. કલમ ૬૮સી મુજબ ૧% કે ૨% બોગસ બીલનાં ખર્ચનાં ઉમેરી શકાય

ચુકાદો

163 ITR 249 (GUJ.)

CIT V/s. M. K. BROS

G. માલ વેચનારનું કન્ફેશન ન મળે તે કારણસર કરદાતાની ખરીદી ના મંજૂર ન થઈ શકે

ચુકાદો

134 TTJ 167 Delhi

CTR Volume 52 Part VI page 39

(૨) **Addition on account of sales**

ન નોંધેલ વેચાણનાં સંદર્ભમાં એડીશન

A. ચોપડા બહાર વકરો કર્યો છે તે પુરવાર ના થાય તો વકરો વધારી ન શકાય

ચુકાદો

354 ITR 238 Rajasthan

COMMISSIONER OF INCOME TAX vs. MAHAN MARBLES (P) LTD.

B. ન નોંધેલ વેચાણનાં સંદર્ભમાં આવા વેચાણમાં નફાના ભાગ પુરતું એડીશન થઈ શકે

ચુકાદો

326 ITR 410 Gujarat

CIT V/s. Samir Synthetics Mill

C. કરદાતાના હિસાબી ચોપડા ઓડીટ થયા હોય અને ઓડીટરે અનકવોલીફાઈડ રીપોર્ટ આપ્યો હોય તેમજ એક્સાઈઝ ડીપાર્ટમેન્ટે કરદાતાના હિસાબી ચોપડા નિયમિત ચેક કર્યા હોય તો આકારણી અધિકારી કરદાતાનો વકરો એસ્ટીમેટ કરી ના શકે

ચુકાદો

320 ITR 116 Allahabad

CIT V/s. Mascot (India) Tools and Forgings (P) Ltd.

- D.** વેચાણની પુરી રકમ તે કરદાતાનો નફો નથી. આવા વેચાણમાં સમાયેલ નફાની આકારણી કરવી પડે
ચુકાદો

304 ITR 52 M.P.

Man Mohan Sadani Vs Commissioner of Income-Tax

- E.** સર્યની કાર્યવાહીમાં કરદાતાને ત્યાંથી લુઝ પેપર મળ્યા હતા. જેમા ન નોંધાયેલ વકરાની વિગત હતી. આવા કેસમા ફક્ત જી.પી. એડ કરી શકાય

ચુકાદો

302 ITR 63 Gujarat

CIT V/S. Gurubachhan Singh J. Juneja

- F.** ન નોંધેલ વકરાના કેસમાં ફક્ત જી.પી. ઉમેરી શકાય. વેચાણની રકમ એ કરદાતા નો નફો નથી
ચુકાદો

258 ITR 654 Gujarat

CIT V/s. President Industries

- G.** કરદાતાના હિસાબી ચોપડા તેમજ ટીડીએસ માં તફાવત હોય તો આવા તફાવતનો ફક્ત જી.પી. ઉમેરી શકાય
ચુકાદો

126 TTJ 240 (CTK)

R R Carrying Corporation V/s. ACIT

- H.** બિલ્ડરને મળેલ ઓન મનીમાં આ રકમમાં સમાયેલ નફો જ ઉમેરી શકાય
ચુકાદો

215 Taxman 50 Gujarat

Jay Builders V/s. ACIT

(૩) **Addition on account of G.P.**

જી.પી. એડીશન

A. અગાઉનાં વર્ષનાં જી.પી. નાં આધારે ઓછા જી.પી. માટે એડીશન થઈ ના શકે

યુકાદો

363 ITR 27 Madras

G.V.D.I. & COMPANY vs. DEPUTY COMMISSIONER OF INCOME TAX

B. કરદાતાના જી.પી. મા તફાવત હોય પરંતુ કરદાતાનો ચોપડામાં કોઈ ભુલ ના હોય તો ફક્ત સ્ટોક રજીસ્ટર રાખ્યું નથી તે કારણસર એડીશન થઈ ના શકે

યુકાદો

326 ITR 223 Delhi

CIT V/s. Smt. Poonam Rani

C. કરદાતાનાં રેડીમેડનાં ધંધાને કારણે કોન્ટીટી એકાઉન્ટ રાખવું શક્ય ન હતું. કરદાતાએ એમ્પ્રોયડરી અને સ્ટીચીંગનું કામ કરતો. કરદાતાએ અન્ય તમામ વિગત આકારણી અધિકારીને આપી હતી આ સંજોગોમાં કરદાતાનાં હિસાબી ચોપડા ના મંજૂર થઈ ન શક્યા

યુકાદો

324 ITR 95 Delhi

CIT V/s. Jas Jack Elegance Exports

D. કરદાતાનાં હિસાબી ચોપડા નિયમીત રાખવામા આવતા હોય અને સ્ટોકની ઈન્વેન્ટરી સાચી હોય તો કરદાતાનો જી.પી. એડ થઈ ના શકે

યુકાદો

316 ITR 120 Rajasthan

Malani Ramjivan Jagannath V/s. ACIT

E. કરદાતાનાં હિસાબી ચોપડામાં કોઈ ચોક્કસ ભુલ શોધવામા આવી ન હોય તો ફક્ત કરદાતાનો જી.પી. ઓછો છે તે કારણસર એડીશન થઈ ના શકે

ચુકાદો

315 ITR 185 P & H

CIT V/s. Om Overseas

- F.** કરદાતાએ આઈટમ વાઈસ સ્ટોક રાખેલ નથી તે સિવાય કરદાતાના ચોપડામાં કોઈ ભુલ આકારણી અધિકારી શોધી ન શકે તો ઓછા જી.પી. ના કારણ સર એડીશન થઈ ના શકે

ચુકાદો

137 TTJ 385 TM Jabalpur

DCIT V/s. Vishwanath Prasad Gupta

- G.** કરદાતાનો ધંધો દારૂનો હતો. કરદાતા આ દારૂ ગવર્નમેન્ટ વેર હાઉસમાંથી ખરીદતો હતો. કરદાતાનાં હિસાબી ચોપડા ઓડીટ થતા હતા. કરદાતાના ધંધાના પ્રકારને લીધે વેચાણના રેગ્યુલર બીલો રાખવામાં આવ્યા ન હતા. કરદાતાના હિસાબી ચોપડામાં કોઈ ચોક્કસ ભુલ શોધવામાં આવી ન હતી. કેસ સેલ્સનો પુરાવો ન હોવાના કારણે એડીશન થઈ ન શકે

ચુકાદો

123 TTJ 289 Agra TM

ITO V/s. Laxmi Narayan Ram Swaroop Shivhare

- H.** કરદાતાએ જેની પાસેથી માલ ખરીદ્યો તેને હાજર રાખી ન શકે તેમજ આકારણી અધિકારી આવી વ્યક્તિને સમન્સ ન બજાવે તો કરદાતાનો જી.પી. ઓછો છે તે કારણસર એડીશન ન થઈ શકે

ચુકાદો

324 ITR 95 Delhi

191 Taxman 386 Delhi

CIT V/s. Jas Jack Elegance Exports

- I.** કરદાતાનાં હિસાબી ચોપડામાં સ્ટોકની રોજેરોજની વિગત રાખવામાં આવતી હતી તેમજ તેના હિસાબી ચોપડા ઓડીટ થતા હતા. આકારણી અધિકારીએ સમન્સ મોકલ્યા તે પરત આવ્યા હતા કે સમન્સ લેનાર

વ્યક્તિએ કોઈ જવાબ આપ્યો ન હતો. કરદાતાના હિસાબી ચોપડામાં કોઈ ભુલ આકારણી અધિકારીએ શોધી નહતી. આ સંજોગોમાં કરદાતાના હિસાબી ચોપડા ના મંજૂર કરી ન શકાય

ચુકાદો

132 TTJ (JP) 107

Shanker Properties V/s. ACIT

(૪) **Addition on account of Stock**

સ્ટોકનાં આધારે એડીશન

A. સેલ્સટેક્ ડિપાર્ટમેન્ટે સ્ટોકનું કરેલ વેલ્યુએશન આવકવેરા ખાતાને બંધનકર્તા છે

ચુકાદો

352 ITR 484 Madras

COMMISSIONER OF INCOME TAX vs. SAKUNTALA DEVI KHETAN

B. બંધ સ્ટોકમાં કોઈપણ રકમ ઉમેરતા તે રકમ બીજા વર્ષનો ઓપનીંગ સ્ટોક થાય

ચુકાદો

142 ITD 96 Ahmedabad

C. બંધ સ્ટોકમાં ખરીદવેરાની રકમ ઉમેરવી પડે

ચુકાદો

55 SOT 288 Mumbai ITAT

RALLIS INDIA LTD. vs. ACIT

D. બંધ સ્ટોકમાં એક્સાઈઝની રકમ ઉમેરવાની નથી

ચુકાદાઓ

i. 354 ITR 163 S.C.

ACIT vs. TORRENT CABLES LTD.

ii. 348 ITR 380 S.C.

CIT V/s. Dynavision Ltd

iii. 327 ITR 369 Guj

ACIT V/s. Narmada Chematur Petrochemicals Ltd

E. સર્વેની કાર્યવાહી દરમ્યાન સ્ટોકમાં તફાવત જણાય. કરદાતા સ્ટોક ટેલી કરી આપે તો સર્વે દરમ્યાન સ્ટોકમાં તફાવત હતો એ કારણસર એડીશન થઈ ન શકે

ચુકાદો

330 ITR 214 Delhi

CIT V/s. Vimal Moulders (India) Ltd.

F. બેંકમાં વધુ લોન લેવા માટે સ્ટોકની રકમ વધુ બતાવતા સ્ટોકનું એડીશન થઈ ન શકે. કરદાતા પાસે વધુ સ્ટોક હતો તે પુરવાર કરવાની જવાબદારી ડીપાર્ટમેન્ટની છે

ચુકાદો

241 ITR page 363 Madras

CIT V/S. N. Swamy

G. સર્વે દરમ્યાન જી.પી.ના આધારે સ્ટોકની કિંમત અંદાજવામાં આવે અને આ કારણસર કરદાતાના ચોપડા મુજબના સ્ટોક અને સર્વે પાર્ટીએ અંદાજેલ સ્ટોકમાં તફાવત જણાય તે કારણસર એડીશન કરી ના શકાય

ચુકાદો

232 ITR page 421 M.P.

CIT V/S. Hindustan Mills and Electrical Stores

H. હાઈપોથીકેશનમાં કરદાતાની જવાબદારી નથી પરંતુ પ્લેજમાં કરદાતાનો સ્ટોક બેંક પાસે રહેતો હોવાથી કરદાતાની જવાબદારી છે

ચુકાદો

230 CTR 293 Gujarat

35 DTR 280 Gujarat

CIT V/s. Arrow Exim (P) Ltd

(૫) જનરલ

એકતરફી આકારણી કરતી વખતે ઓડીટવાળા ચોપડા ના મંજૂર કરવા માટે ચોક્કસ ભુલ શોધવી પડે

ચુકાદો

249 CTR 326 Chhattisgarh

66 DTR 104 Chhattisgarh

ACIT vs. ROOPCHAND THARANI

(૬) **If sales and purchases both are not recorded in books of a/c.**

જ્યારે ખરીદીની રકમ ચોપડે નોંધવામાં આવી ન હોય તો એવું તારણ કાઢી શકાય કે કરદાતાએ ન જાહેર કરેલ આવકમાંથી આવી ખરીદી કરેલ છે અને આવી ખરીદીની પુરી રકમ ઉમેરી શકાય પરંતુ ત્યારબાદ આ ખરીદીનું વેચાણ કરવામાં આવે અને આ વેચાણ ચોપડે નોંધવામાં આવ્યું ન હોય તો આ વેચાણમાં થયેલ નફો ઉમેરવો પડે

આકારણી અધિકારીએ ધંધાનો પ્રકાર, પુરાવાઓ, રેકોર્ડ તેમજ અન્ય વેપારીઓએ બતાવેલ નફાના આધારે કરદાતાની આવકની આકારણી કરવી પડે

A. Show cause notice to the assessee

કરદાતાના કેસમાં એડીશન કરતા પહેલ શો કોઝ નોટીસ આપવી જરૂરી છે. આ અંગેની ખાત્રી ઓપન હાઉસમાં પણ આપવામાં આવી છે

ચુકાદો

219 ITR Pg. 721 Gujarat

Zenith Processing Mills Vs. Commissioner of Income-tax

B. રીટનમાં સહી ન કરવી

રીટનમાં યોગ્ય વ્યક્તિએ સહી ન કરતા આ રીટન ડીફેક્ટીવ કહેવાય પણ ઇનવેલીડ ન કહેવાય

ચુકાદો

130 TTJ 636 Mumbai

39 DTR Pg. 240 Mumbai ITAT

MORGAN STANLEY ASSET MANAGEMENT INC. vs. DCIT

C. આકારણી ઓર્ડરમાં સહી ન કરતા આકારણી ઓર્ડર ઈનવેલીડ છે

ચુકાદાઓ

i. **191 ITR 634 S.C.**

Kalyankumar Ray V/s. CIT

ii. **219 ITR page 214 S.C.**

Smt. Kilasho Devi Burman and Others V/S. CIT

iii. **Vijay Corporation V/s. ITO (Mumbai)**

www.itatonline.org

D. Principle of consistency

આકારણી અધિકારીએ કરદાતાનાં હિસાબી ચોપડા, ધંધાનો પ્રકાર કે તેવી તમામ બાબતમાં કોઈ ફેરફાર ન હોય તો આકારણી અધિકારીએ અગાઉનાં ઓર્ડરને અનુસરવું પડે.

E. કેસની હકીકતોમાં કોઈ ફેરફાર ન હોય તો આકારણીની પ્રથામાં ફેરફાર ન કરવો જોઈએ

ચુકાદો

327 ITR 26 P & H

CIT Vs Haryana Tourism Corporation Ltd.

F. શેર બજારનાં વ્યવહારોમાં અગાઉના વર્ષોમાં રોકાણની આવકને કેપીટલ ગેઈનના શીર્ષક નીચે આકારવામાં આવી હોય તો બીજા વર્ષે તે આવકને ધંધાની આવક ન ગણવી જોઈએ. કરદાતાના હિસાબી ચોપડામાં પાડેલી એન્ટ્રી નિર્ણાયક નથી

ચુકાદો

336 ITR 287 Bombay

CIT V/s. Gopal Purohit

SLP of Dept Dismissed 334 ITR 308 Statutes

G. કરદાતાના રાજ્યની હાઈકોર્ટ ચુકાદો ન હોય ત્યારે અન્ય હાઈકોર્ટનો ચુકાદો માન્ય રાખવો પડે. કોઈ ચુકાદા સામે સુપ્રીમ કોર્ટમાં અપીલ કરવામાં આવી છે તે કારણસર તે ચુકાદો અમાન્ય રાખી ન શકાય

ચુકાદો

138 TTJ 698 Kolkata 'A'Bench

ADDITIONAL COMMISSIONER OF INCOME TAX (INTERNATIONAL TAXATION) vs. ROYAL BANK OF SCOTLAND N.V.

H. આકારણી ઓર્ડર આકારણી અધિકારીએ કરવાનો છે

કમિશનરના આદેશ મુજબ આકારણી અધિકારી ઓર્ડર કરે તો આવો ઓર્ડર રદ થવાને પાત્ર છે

ચુકાદો

314 ITR 81 S.C.

CIT V/s. Greenworld Corporation

I. જ્યારે કોઈ પ્રશ્ન ઉપર આકારણી અધિકારીને કેસ પાછો મોકલવામાં આવે તો આકારણી અધિકારી તે સિવાયના અન્ય મુદ્દા જોઈ ન શકે

ચુકાદાઓ

i. 337 ITR 271 Gujarat

Deputy CIT V/s. Surat Electricity Co.

ii. 302 ITR 126 Gujarat

Saheli Synthetics P. Ltd. V/S. CIT

J. ઈફાઈલીંગના લીધે રીટર્નમા નોટ મુકવી હવે શક્ય ન હોવાથી કરદાતાએ જુદા પત્ર દ્વારા તેના ક્લેઈમ વિષે આકારણી અધિકારીને જણાવવું જોઈએ

ચુકાદો

231 ITR page 892 Karnataka

T. Govindappa Setty V/S. ITO and Another

K. ધંધો કરદાતાએ કેવી રીતે કરવો તે અંગે આકારણી અધિકારી કરદાતાને સલાહ આપી ન શકે. બેંકની લોન લઈ એફ.ડી.આર. કેમ કરી તેવો પ્રશ્ન પુછી ન શકાય

ચુકાદો

- i. 316 ITR 433 A'bad**
Shivganga Builders P Ltd V/s. ACIT
- ii. 190 ITR 578 Calcutta**
CIT Vs Raja Baldeodas Birla Santatikosh

L. કરદાતાનો કેસ ફરી તપાસ માટે આકારણી અધિકારીને મોકલતા કરદાતાએ જે કપાત અગાઉ માંગી ના હોય તેનો કલેઈમ મુકી શકે

ચુકાદો

174 ITR 672 Calcutta
CIT Vs. Shree Bajrang Electric Steel Co. (P.) Ltd.

L. ઘાલખાધ (BAD DEBT)

આવકવેરાના કાયદાની કલમ 36 (1) (vii) મુજબ, કરદાતાને જે રકમ મળવાપાત્ર ના હોય તે રકમ ચોપડે માંડવાળ કરતા આ રકમ ઘાલખાધ તરીકે મજરે મળી શકે. તા : ૦૧/૦૪/૮૮ થી કરવામાં આવેલ સુધારા મુજબ કરદાતાએ હવે ઘાલખાધ માટે આ રકમ મળવાપાત્ર નથી તે પુરવાર કરવુ જરૂરી નથી.

A. ૦૧-૦૪-૮૮નાં સુધારા પછી આ રકમની ઘાલખાધ થઈ છે તે પુરવાર કરવાનું રહેતુ નથી. આ રકમ ચોપડે માંડી વાળતા ઘાલખાધ મજરે મળવાપાત્ર છે

ચુકાદાઓ

- i. 323 ITR 397 S.C.**
230 CTR Pg. 14 S.C.
TRF Ltd. Vs. CIT
- ii. 352 ITR 401 MP**
CIT V/s. V Makpar Exports P Ltd

B. ઘાલખાધ તેજ વર્ષમાં માંડવાળ કરી શકાય

ચુકાદો

337 ITR 294 Gujarat
ACIT V/s. Pullen Pump Industries

C. જો ઘાલખાધનો કલેઈમ ના મંજૂર કરવામાં આવે તો આ રકમ ધંધાના નુકશાન તરીકે મજરે આપવી પડે
ચુકાદાઓ

i. 349 ITR 250 Bombay

Harsad J.Choksi v. CIT

ii. 57 SOT 158 Mumbai ITAT

Graves Cotton Ltd. V/s. ITO

M. કરકપાત ન કરતા આવો ખર્ચ મજરે ન આપવાની જોગવાઈ કલમ 40 (a) (ia)

- કરદાતા સરકારનાં એજન્ટ તરીકે સરકાર વતી કરકપાત કરે છે.
- કરકપાતનો દર ૧ થી ૧૦% નો છે પરંતુ કરકપાત ન કરતા પુરી રકમ ના મંજૂર કરવામાં આવે છે અને આને કારણે ફર્મ તેમજ કંપનીના કેસમા ટેક્સ અને વ્યાજ પેટે ખુબજ મોટી રકમ ભરવી પડે.
- આ કલમમાં ફાયનાન્સ એક્ટ ૨૦૧૦ અને તે અગાઉ ૨૦૦૮માં સુધારા કરવામાં આવ્યા હતા જેના કારણે કરદાતાઓને હાર્ડશીપ પડતી હતી તેવી રજુઆત પણ કરવામાં આવી હતી.
- કરદાતાએ કરેલ ધંધાનો ખર્ચ સાચો હોય તો પણ કરકપાત ન કરવાનાં કારણે આવો ખર્ચ મજરે મળતો નથી.
- તા : ૦૧/૦૪/૧૫ આકારણી વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ થી કરવામાં આવેલ સુધારા મુજબ કરદાતાએ કોઈ કરકપાત કરી હશે પરંતુ તે રકમ સ્વૈચ્છિક રીટર્ન ભરવાની સમયમર્યાદા બાદ ચુકવી હશે કે આવી કરકપાત પછીનાં વર્ષમાં કરી હશે તો આવી રકમનો ૩૦% ખર્ચ જ મજરે મળશે.
- કરદાતાઓને સલાહ છે કે કોઈપણ વ્યક્તિની ૧ % થી માંડીને ૧૦% સુધીની કરકપાત ન કરતા તેમનો પુરો ખર્ચો કે તા : ૦૧/૦૪/૧૫ નાં સુધારા બાદ ૭૦% ખર્ચો ના મંજૂર થઈ શકે તેમ છે તેથી જ્યાં પણ સંદેહ હોય ત્યાં મહત્તમ કરકપાતનાં દરે ટેક્સ કાપવો જરૂરી છે.

A. કરદાતાના હિસાબી ચોપડા ના મંજૂર કરતા કરકપાત ન કરવા માટેનું એડીશન કલમ 40(a)(ia) મુજબ કરી ન શકાય

ચુકાદો

129 TTJ 57 Hyderabad “A” Bench

TEJA CONSTRUCTIONS vs. ACIT

B. ઓછા દરે કરકપાત કરતા કલમ 40(a)(ia) લાગુ ન પડે

ચુકાદો

DCIT Vs. S.K. Tekriwala

(Kolkata ITAT)

N. માલ કે ખર્ચનો રૂ. ૨૦૦૦૦/- પેમેન્ટ રોકડેથી કરતા આવો ખર્ચ ના મંજૂર કરવાની જોગવાઈ કલમ 40A(3)

કરદાતાએ એક દિવસમાં રૂ. ૨૦૦૦૦/- ઉપર માલ કે ખર્ચનું પેમેન્ટ રોકડેથી ચુકવે તો આવો ખર્ચ ના મંજૂર કરવામાં આવે છે.

આ કલમમાં રોકડેથી આવો ખર્ચ ચુકવવા માટે કેટલાક અપવાદો આપવામાં આવ્યા છે. આમ કરદાતાએ રૂ. ૨૦૦૦૦/- ખર્ચ એકાઉન્ટ પેઈ ચેક કે એકાઉન્ટ પેઈ બેંક ડ્રાફ્ટથી જ કરવો જરૂરી છે.

O. કેશ કેડીટ કલમ ૬૮

કલમ ૬૮ મુજબ કરદાતાનાં ચોપડામાં કોઈપણ રકમ જમા કરવામાં આવી હોય તે અંગે તે સંતોષકારક ખુલાસો ન કરે કે કરદાતાનાં ખુલાસાથી આકારણી અધિકારીને સંતોષ ના થાય તો આવી રકમ કરદાતાની આવકમાં ઉમેરવામાં આવશે.

ત્રણ કાર્ટેરીયા

કેશ કેડીટનાં સંદર્ભમાં કરદાતાએ ત્રણ વસ્તુ પુરવાર કરવાની હોય છે.

identity of the person,

genuineness of transaction and

credit worthiness of depositor

જ્યારે આકારણી અધિકારીને કરદાતાનાં ખુલાસાથી સંતોષ ના થાય ત્યારે કરદાતાએ ડીપોઝીટરની વિગત કે.વાય.સી. નાં નોર્મસ મુજબ બેંકમાંથી મંગાવવામાં માટે આકારણી અધિકારીને જણાવવું જોઈએ. આમ કરવાથી કરદાતાની જવાબદારીમાં ઘણો ઘટાડો થઈ જશે.

કરદાતાઓ જેઓ ધંધો કરતા ના હોય એટલેકે તેઓને પગારની આવક હોય, ભાડાની આવક હોય, વ્યાજની આવક હોય, કેપીટલ ગેઈન્સની આવક હોય અને ચોપડા ના રાખતા હોય તેઓનાં કેસમાં પણ આકારણી અધિકારીઓ તેમના બેંકનાં ખાતામાં આવેલ જમા રકમનું એડીશન આ કલમ નીચે કરતા હોય છે. આ એડીશન આ કલમ નીચે ટકી ના શકે.

A. પાસબુક એ કરદાતાના હિસાબી ચોપડા ના કહેવાય કારણકે તે કરદાતા લખતો નથી

ચુકાદો

141 ITR Pg. 67 Bombay High Court

CIT, POONA V/s. BHAICHAND H. GANDHI

B. કરદાતા કેસ કેડીટનાં સંદર્ભમાં ડીપોઝીટરની એફીડેવીટ આપે તો તે પુરતો પુરાવો છે

ચુકાદાઓ

i. 346 ITR 60 Rajasthan

Commissioner of Income-tax v. Kamal Trading Company

ii. 338 ITR 563 Delhi

CIT V/s. Mayavati

iii. 251 CTR 58 Chhattisgarh

Commissioner of Income Tax vs. Abdul Aziz

C. જુની કેસ કેડીટનું એડીશન ચાલુ વર્ષમા થઈ ના શકે

ચુકાદો

i. 301 ITR 384 Delhi

CIT Vs Usha Stud Agricultural Farms Ltd.

ii. 301 ITR 404 Rajasthan

Commissioner of Income-Tax Vs Prameshwar Bohra

D. બેંક ડ્રાફ્ટથી લીધેલ લોનનાં કેસમાં લોન આપનારની આઈડેન્ટીટી પુરવાર થાય છે

ચુકાદો

292 ITR 597 P & H

Commissioner of Income-Tax Vs Jeeta Khan

E. જ્યારે લોન ચેકથી મળી હોય અને લોન આપનારની આઈડેન્ટિટી કરદાતા પુરવાર કરે તો લોન આપનાર વ્યક્તિ સક્ષમ છે તે પુરવાર થાય છે

ચુકાદો

264 ITR 254 Gauhati

Nemi Chand Kothari Vs Commissioner of Income-Tax

F. લોન ચેકથી લીધી હોય. લોન આપનારનું કન્ફર્મેશન આપવામા આવ્યુ હોય. વ્યાજ ઉપર કરકપાત કરવામાં આવી હોય. લોન આપનારની આકારણી થતી હોય તો આ લોન સાચી માનવામાં આવશે

ચુકાદો

257 ITR 115 ITAT Agra

Subash Dall Mill V/S. ACIT (Asstt)

G. ગુજરાતનો ચુકાદો. લોન આપનારની આઈડેન્ટિટી પુરવાર થતી હોય. લોનની રકમ ચેકથી મળી હોય તો કરદાતાની પ્રાથમિક જવાબદારી પૂર્ણ થાય છે. લોન આપનારની સક્ષમતાનો પુરાવો કરદાતાએ આપવાનો નથી

ચુકાદો

256 ITR 360 Gujarat

DCIT Vs Rohini Builders

H. કરદાતાએ લોન ચેકથી પરત કરી હોય પરંતુ લોન આપનારને આકારણી અધિકારીનો સમન્સ ન બજે તો અપીલના અધિકારીએ આ પુરાવો ધ્યાનમા લેવો જોઈએ

ચુકાદો

231 ITR 1 Bombay

Smt. Prabhavati S. Shah Vs CIT

I. ભાગીદારની જમા રકમ માટે પેઢીના કેસમાં એડીશન થઈ ના શકે

ચુકાદાઓ

i. 141 ITR Pg. 706 Allahabad

CIT, Allahabad V/s. Jaiswal Motor Finance

ii. **134 ITD 437 A'BAD**

ACIT vs. MEGH MALHAR DEVELOPERS

iii. **362 ITR 338 Gujarat**

COMMISSIONER OF INCOME TAX vs. ODEDARA CONSTRUCTION

iv. **21 ITR 204 ITAT Ahmedabad**

Patel Vishnubhai Kantilal & Co. V/s. ITO

J. ત્રાહીત વ્યક્તિ પાસેથી સ્વીકારેલ લોન માટે સોર્સનો સોર્સ આપવાની જવાબદારી કરદાતાની નથી. જો આ રકમ નજીકના સગા પાસેથી લીધી હોય તો કરદાતાએ વધુ પુરાવા આપવા પડે

ચુકાદો

i. **103 ITR page 344 Patna**

Sarogi Credit Corporation V/S. CIT

ii. **361 ITR 481 Gauhati**

K. બેંકમાંથી ઉપાડેલ રકમ લાંબા સમય બાદ બેંકમાં ફરીથી જમા કરતા કલમ ૬૮ નીચે આ રકમની આકારણી થઈ ના શકે

ડાયરેક્ટરની ડીપોઝીટનાં કેસમાં કંપનીનાં કેસમાં આ રકમનું એડીશન થઈ ના શકે ભલે પછી ડાયરેક્ટરની ડીપોઝીટનો સોર્સ સંતોષકારક ના હોય

ચુકાદો

147 TTJ 378 Delhi

L. શરાફી રકમની બીજા વર્ષમાં ચુકવણી કરતા આ રકમ એડ કરી ન શકાય

ચુકાદો

136 TTJ 221 A'bad

ITR Vs. Computer Force

M. જો શરાફી રકમ મુકનાર ઉપર સમન્સ બજ્યો હોય તો કરદાતાએ આવી વ્યક્તિની આઈડેન્ટિટી પુરવાર કરી છે. આકારણી અધિકારીએ આવી વ્યક્તિને હાજર રાખવા યોગ્ય કાર્યવાહી કરવી પડે. કલમ ૬૮ નીચે આ રકમની આકારણી થઈ ના શકે

ચુકાદો

133 TTJ 1 Agra

ITO V/s. Mayur Agrawal

- N.** જ્યારે રકમ ચેકથી જમા લીધી હોય અને ડીપોઝીટ આપનારની આકારણી આવકવેરા ખાતા દ્વારા થતી હોય તો ડીપોઝીટ આપનારની કેપેસીટી તેમજ આ વ્યવહાર સાચો છે તેમ પુરવાર થાય છે

ચુકાદો

267 CTR 396 Rajasthan

COMMISSIONER OF INCOME TAX vs. JAI KUMAR BAKLIWAL

- O.** ગાડી વેચતા રોકડ રકમ મળે અને ગાડી ખરીદનારે આ રકમ તેના ચોપડામાં બતાવી હોય તો કલમ ૬૮ નીચે એડીશન થઈ ના શકે

ચુકાદો

265 CTR 555 Gauhati

- P.** બિલ્ડર માટે દુકાન વેચાણની રકમ રોકડેથી મળે તે કેશ ક્રેડીટ ના કહેવાય

ચુકાદો

210 Taxman 224 Karnataka

Kaveri Associates V/s. ACIT

- P.** જ્યારે વ્યાજ ના મંજૂર કરવાનો પ્રશ્ન ઉદ્ભવે ત્યારે કરદાતાનું બેલેન્સ શીટ તપાસવું જોઈએ અને તેમા વગર વ્યાજની લોન, માલ પેટે મળેલ એડવાન્સ, સરવૈયામા જમા રીઝર્વ, શેર કેપીટલ તેમજ અન્ય જમા રકમનો અભ્યાસ કરવો જોઈએ

- A.** જ્યારે મુડી પરત મળવી શક્ય ન હોય ત્યારે વ્યાજ ઉદ્ભવતુ નથી

ચુકાદો

- i.** **274 ITR 448 Allahabad**

CIT V/s. Abbas Wazir (P.) Ltd.

ii. 367 ITR 78 P&H
CIT V/s. Suraj Dev Dada

B. વ્યાજે લીધેલ રકમ સિસ્ટર કન્સનને વગર વ્યાજે આપવા માટે ધંધાની જરૂરીયાત હોય તો વ્યાજનો ખર્ચ ના મંજૂર ના થઈ શકે

ચુકાદો

288 ITR 1 S.C. (IMP)

Commercial expediency

S.C. S.A. Builders Ltd. V/s. CIT (Appeals) and Another

C. વર્ષ દરમ્યાન નવી લોન લીધી ના હોય

ચુકાદો

293 ITR 237 Madras

CIT V/s. South India Corporation (Agencies) Ltd.

D. લોન લેતા પહેલા એડવાન્સીસ આપવામાં આવેલ હોય

ચુકાદો

i. 319 ITR 299 Delhi

CIT V/s. Ms. Sushma Kapoor

ii. 325 ITR 316 Delhi S.A. Builders followed

CIT V/s. H B Stock Holdings Ltd. (No.1)

E. લોન આપનાર કે લેનાર કોઈપણ પાર્ટી વ્યાજ ચાર્જ કરતી ન હોય

ચુકાદો

324 ITR 426 Delhi

CIT V/s. Lalsons Enterprises

F. ઉચા વ્યાજના દરે લોન લઈ ઓછા દરે રોકાણ કરતા તફાવતનું એડીશન થઈ ના શકે. જો કરદાતાનો વ્યવહાર સાચો હોય

ચુકાદો

326 ITR 286 P & H

CIT V/s. Pankaj Munjal Family Trust

આ કેસમાં ૧૬% નાં દરે લોન લીધી હતી અને તેનું રોકાણ ૪% નું વ્યાજ મળે તેમાં કર્યું હતું.

G. કરદાતાનો વ્યવહાર બીઝનેસમેનના પોઈન્ટથી જોવો જોઈએ

ચુકાદો

331 ITR 401 P & H

CIT V/s. Rockman Cycle Industries Pvt Ltd

H. લોન આપી ત્યારે વગર વ્યાજની પુરતી રકમ જમા હોય

ચુકાદો

331 ITR 502 Delhi

CIT V/s. Bharti Televenture Ltd.

I. જ્યારે વગર વ્યાજની ખુબ મોટી રકમ કરદાતા પાસે ચોપડે જમા હોય અને કરદાતા સિસ્ટર કન્સર્સને વગર વ્યાજે રકમ આપે તો વ્યાજનો ખર્ચ ના મંજૂર થઈ ના શકે સિવાયકે વ્યાજે લીધેલી રકમ જ વગર વ્યાજે આપી છે તેવો સીધો પુરાવો મળી શકતો હોય.

ચુકાદો

354 ITR 222 Gujarat

CIT vs. RAGHUVIR SYNTHETICS LTD

J. કરદાતા ખુબ જ મોટી રકમની કેશ ચોપડે રાખતો હોય તે કારણસર કરદાતાનો ખર્ચ મજરે મળી ના શકે.

ચુકાદો

21 ITR 204 Ahmedabad

Patel Vishnubhai Kantilal & Co V/s. ITO

Q. ઘસારો કલમ ૩૨

A. સ્ટોક એક્ષચેન્જનાં કાર્ડ ઉપર ઘસારો મળવાપાત્ર છે

ચુકાદાઓ

i. 327 ITR 323 S.C.

Techno shares and stock Ltd. V/s. CIT

ii. 252 CTR 233 S.C.

COMMISSIONER OF INCOME TAX vs. SMIFS SECURITIES LTD

iii. 318 ITR 268 Bombay

Kotak Securities Ltd. V/s. Additional CIT

B. ઈમ્પેક્ટ ફી ઉપર ઘસારો મળવાપાત્ર છે

ચુકાદો

147 TTJ 297 TM (Chennai)

DR. K. SENTHILNATHAN vs. ACIT

C. બિલ્ડીંગમાં આવેલ લેન્ડસ્કેપ ઉપર ઘસારો મળી શકે

ચુકાદો

141 TTJ 248 Delhi

DCIT vs. HOTEL EXCELSIOR LTD

D. ફોરેન એક્ષચેન્જ ચુકવીને મંગાવેલ મિલકતનાં કેસમાં એક્ષચેન્જ રેટમાં વધારો થાય તો આવી વધારાની રકમ

ઉપર ઘસારો મળી શકે

ચુકાદાઓ

i. 140 TTJ 100 Chennai

ACIT vs. CHETTINAD CEMENT CORPORATION LTD.

ii. 175 ITR 220 Karnataka

Hindustan Machine Tools Ltd. V/s. CIT

E. ઈલેક્ટ્રીક વાયર, પ્લગ, કેબલ્સ જે મશીનરી સાથે જોડાયેલ હોય તેના ઉપર ઘસારો ફર્નીચર તરીકે નહીં પરંતુ મશીનરી તરીકે મળી શકે

ચુકાદો

132 TTJ 233 A'bad ITAT

MADHU INDUSTRIES LTD. vs. INCOME TAX OFFICER

F. ધંધામા વપરાતુ વાહન એ કોર્મશીયલ વાહન કહેવાય અને તેના ઉપર ૫૦% ઘસારો મળવાપાત્ર છે. જો આ વાહન નિયત સમયમા ખરીદવામા આવ્યુ હોય

ચુકાદો

76 DTR 342 Bombay

CIT V/s. Birla Global Asset Fin Co Ltd

G. ઘસારો મેળવવા માટે બ્લોકની બધી મિલકતોનો ઉપયોગ કરવો જરૂરી નથી

ચુકાદાઓ

i. 341 ITR 467 Delhi

Commissioner of Income-tax Vs Oswal Agro Mills Ltd.

ii. 187 Taxman 111 Delhi

CIT Vs Bharat Aluminium Co. Ltd.

iii. 251 CTR 427 Gujarat

ACIT vs. S.K. PATEL FAMILY TRUST

H. ઘસારો મજરે લેવા માટે મિલકત વાપરવા માટે તૈયાર હોય

Asset ready to use and actual use

મિલકત કરદાતાનાં નામે રજીસ્ટર્ડ ન થઈ હોય તો પણ કરદાતાને ઘસારો મળવાપાત્ર છે

ચુકાદો

239 ITR 775 S.C.

Mysore Minerals Ltd. V/S. CIT

I. જે મિલકત ભાગીદારનાં નામે રજીસ્ટર્ડ થઈ હોય અને તે મિલકત ભાગીદાર મુડી તરીકે પેઢીમાં લાવે તો આવી મિલકત ઉપર પેઢીને ઘસારો મળવાપાત્ર છે

યુકાદાઓ

**i. 149 CTR 219 Allahabad
CIT V/s. Navdurga Transport Co.**

**ii. 123 ITR 404 Delhi
Capital Bus Service (P) Ltd V/s. CIT**

J. એડીશનલ ડેપ્રીસીએશનનાં કેસમાં મશીનરી જે ૧૮૦ દિવસથી ઓછા સમય માટે વાપરવામાં આવી હોય તો એડીશનલ ડેપ્રીસીએશન ૫૦% મળવાપાત્ર છે અને બાકીનું એડીશનલ ડેપ્રીસીએશન પછીનાં વર્ષમાં મળી શકે

યુકાદો

**MITC Rolling Mills Pvt Ltd V/s. ACIT
All India August 2013 Sr.No.299**

R. NATURAL JUSTICE

જ્યારે ખરીદી, વેચાણ, ખર્ચ શરાફી રકમનાં સંદર્ભમાં આકારણી અધિકારીએ ખાનગીમાં કોઈ તપાસ કરી હોય પરંતુ તે માહિતી કરદાતાને આપવામાં ન આવે કે કરદાતાને, કરદાતા વિરુદ્ધ પુરાવો આપનારને કોસ એક્સામીનેશન કરવાની તક આપવામાં આવે તો આવી કાર્યવાહીનાં આધારે કરવામાં આવેલ એડીશન ટકી ના શકે.

A. ત્રાહીત વ્યક્તિનાં ત્યાંથી મળેલ ડાયરીમાં રકમ ચુકવ્યાનો ઉલ્લેખ હોય તો તે નોંધનાં આધારે કરદાતાનાં કેસમાં એડીશન થઈ ના શકે

યુકાદો

**3 S.C. Page 410 (1998)
CBI V/s. V. C. Shukla [Vidhyacharan]**

B. કાયદામાં જોગવાઈ ના હોય તો પણ કરદાતાને તેની વિરુદ્ધમાં કોઈપણ નિર્ણય લેતા અગાઉ સાંભળવાની તક આપવી પડે

ચુકાદો

262 ITR 269 Delhi

J.T. (India) Exports Vs Union of India

C. કરદાતા કોસ એકઝામીનેશન માંગે તેમ છતા ના આપતા નેચરલ જસ્ટીસનો ભંગ થાય છે

ચુકાદો

295 ITR 105 Delhi

CIT V/S. Dharpal Premchand Ltd.

S. ધંધાનો ખર્ચ

૧. કલબમાં મેમ્બર થતા ચુકવેલ રકમ ખર્ચ તરીકે બાદ મળી શકે

ચુકાદો

344 ITR 407 Allahabad

Commissioner of Income-tax Vs Modi Xerox Limited (No. 1)

૨. કરદાતા ડોક્ટરોને તેમના પેશન્ટ રીફર કરવા માટે કમીશન ચુકવે તે પબ્લીક પોલીસીની વિરુદ્ધ છે અને આવો ખર્ચ મજરે મળી ન શકે.

ચુકાદો

344 ITR 476 P & H

CIT Vs Kap Scan and Diagnostic Centre P. Ltd.

૩. માલ વેચનારનાં ખાતામાં માલ ખરીદનાર કરદાતા ડાયરેક્ટ રકમ જમા કરે તો આ ખર્ચની ચુકવણી ના મંજૂર થઈ ના શકે.

ચુકાદો

350 ITR 227 P&H

COMMISSIONER OF INCOME TAX vs. SMT. SHELLY PASSI

૪.(એ) કર્મચારીનો પ્રોવીડન્ટ ફંડ કે કર્મચારીનાં વીમાની રકમ તે કાયદાઓનાં નિયત સમય બાદ પરંતુ કરદાતાનાં રીટર્ન ભરવાની સમયમર્યાદા જે કલમ ૧૩૮(૧) માં આપવામાં આવી છે તે પહેલા ભરતા તે રકમ ખર્ચ તરીકે બાદ મળી શકશે.

ચુકાદાઓ

- i. 350 ITR 327 HP
COMMISSIONER OF INCOME TAX vs. NIPSO POLYFABRIKS LTD.**
- ii. 356 ITR 351 Uttarkhand
CIT vs. KICHHA SUGAR COMPANY LTD.**
- iii. 358 ITR 43 P&H
CIT vs. MARK AUTO INDUSTRIES LTD**
- iv. 266 CTR 94 Karnataka
SPECTRUM CONSULTANTS INDIA (P) LTD. vs. CIT**
- v. 363 ITR 70 Rajasthan
265 CTR 471 Rajasthan
CIT vs. STATE BANK OF BIKANER & JAIPUR**
- vi. 266 CTR 241 Karnataka
CIT vs. SPECTRUM CONSULTANTS INDIA (P) LTD.**
- vii. 266 CTR 246 Karnataka
ESSAE TERAOKA (P) LTD. vs. DCIT**
- viii. 363 ITR 70 Rajasthan
CIT vs. STATE BANK OF BIKANER & JAIPUR**
- ix. 363 ITR 307 Rajasthan
CIT vs. JAIPUR VIDYUT VITRAN NIGAM LTD.**
- x. CTR Vol 56 Part VI Page 47 Bombay
Alom Entrusions Ltd. 319 ITR 306 S.C. followed**
- xi. 265 CTR 59 Rajasthan
CIT vs. UDAIPUR DUGDH UTPADAK SAHAKARI SANGH LTD.**
- xii. 265 CTR 57 P&H
CIT vs. HEMLA EMBROIDERY MILLS P. LTD.**
- xiii. 258 ITR 216 HP**

350 ITR 327 HP

CIT vs. NIPSO POLYFABRIKS LTD.

ઉપરોક્ત યુકાદાઓ સામે ગુજરાત હાઈકોર્ટે કરદાતાની વિરુદ્ધમાં યુકાદો આપ્યો છે કે જો કરદાતાએ પ્રોવીડન્ડ ફંડ કે કર્મચારીનાં વીમા પ્રીમીયમની રકમ જે તે કાયદાની સમયમર્યાદા બાદ પરંતુ સ્વૈચ્છિક રીટર્ન ભર્યાની સમયમર્યાદા પહેલાં પણ જો આ રકમ યુકવી હશે તો રકમ કરદાતાને ખર્ચ તરીકે બાદ મળી શકશે નહીં.

યુકાદો

366 ITR 170 Gujarat

265 CTR 64 Gujarat

CIT vs. GUJARAT STATE ROAD TRANSPORT CORPORATION

૫. કરદાતાએ તેના એજન્ટને ધંધાની કાર્યવાહી માટે આપેલ એડવાન્સ રકમ કલમ ૩૭ નીચે ઘાલખાધ તરીકે બાદ ના મળી શકે પરંતુ આ રકમ ધંધાનાં નુકશાન તરીકે બાદ મળી શકે.

યુકાદો

155 TTJ 100 Cochin

- ૬.(એ) કરદાતા ડાયરેક્ટરનાં પુત્રનાં પરદેશમાં ભણવા માટેનો ખર્ચ જો આ ખર્ચને ધંધા સાથે સીધો સંબંધ હોય તો આ ખર્ચ મજરે મળી શકે.

યુકાદો

Kostub Investment V/s.CIT Delhi

- (બી) કરદાતા કંપનીનો ધંધો શેર્સ તેમજ સીક્યોરીટીનો હોય. કંપનીનાં ડાયરેક્ટરનાં પુત્રને એમ.બી.એ. ના વધુ અભ્યાસ માટે પરદેશ મોકલવા માટેનો ખર્ચ કંપનીના ચોપડે નાંખવામાં આવ્યો હોય. ડાયરેક્ટરનાં પુત્રએ પરદેશથી આવ્યા બાદ ૫ વર્ષ સુધી કામ કરવાની લેખિત બાંહેધરી આપી હોય તો આવો ખર્ચ ધંધાનાં ખર્ચ તરીકે બાદ મળી શકે.

યુકાદો

365 ITR 436 Delhi

૭. કંપનીનાં ચેરમેનનાં ત્યાં કામ કરતા કર્મચારીનો પગાર કંપનીનાં ખર્ચ તરીકે કલમ ૩૭ નીચે બાદ મળી શકે.

ચુકાદો

215 Taxman 155 Gujarat

CIT V/s. Gujarat Mineral Development

૮. કરદાતાની ઓફીસની પુજાનો ખર્ચ તેમજ લોકલ ફેસ્ટીવલ દરમ્યાન આપેલ ડોનેશનની રકમ ધંધાની જરૂરીયાતનાં સિધ્ધાંત મુજબ ધંધાનાં ખર્ચ તરીકે બાદ મળી શકે.

ચુકાદો

140 ITD 642 ITAT Mumbai

HINDUSTAN CONSTRUCTION CO. LTD. vs. DCIT

૯. આઈ.એસ. ઓ. સર્ટીફિકેટ મેળવવા માટેનો ખર્ચ ધંધાનાં ખર્ચ તરીકે બાદ મળી શકે.

ચુકાદો

349 ITR 582 Karnataka

65 DTR 347 Karnataka

CIT vs. INFOSYS TECHNOLOGIES LTD

T. એચ.યુ.એફ.ની આકારણી

૧. આવકવેરાનાં કાયદામાં એચ.યુ.એફ.ની વ્યાખ્યા આપવામાં આવી નથી. આવકવેરાનાં કાયદાની કલમ ૨(૩૧) માં એચ.યુ.એફ.ની આકારણીનું જુદું એકમ ગણવાની જોગવાઈ છે. કરદાતાઓ ભુલથી

ખેતીની આવક કરદાતાઓ ભુલથી તેમની પર્સનલ આવકમાં બતાવે છે

૨. પતિ-પત્નીનું એચ.યુ.એફ. શક્ય છે

જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ તેમજ તેની પત્નીનાં એચ.યુ.એફ.ને બક્ષીસ કરવામાં આવે અને તેમને કોઈ સંતાન ના હોય તો આ ગીફ્ટની આવક એચ.યુ.એફ.ની ગણાય કે વ્યક્તિની પર્સનલ ગણાય ?

મદ્રાસ હાઈકોર્ટે આ સંદર્ભમાં સુંદર ચુકાદો આપ્યો છે અને પતિ પત્નીનું એચ.યુ.એફ. થઈ શકે તેવું આ ચુકાદામાં જણાવ્યું છે.

182 ITR 117 Madras High Court Full Bench

CIT V/s. M. Balasubramanian

૩. એચ.યુ.એફ.ની મિલકતમાંથી દીકરી કે કોઈપણ સભ્યનો ભાગ રૂા.૧૦૦/- નાં રીલીઝ દસ્તાવેજથી થઈ શકે તેવી જોગવાઈ ગુજરાત સ્ટેમ્પ એક્ટ ૨૦૧૧૩ માં તા : ૧૦/૦૪/૨૦૧૩થી કરવામાં આવી છે તે મુજબ જ્યારે કોઈ વડીલોપાર્જીત મિલકતમાંથી કોઈ કોપાર્સનર ભાઈ અથવા બહેન વિગેરે તેમનો ભાગ સ્થાવર મિલકતમાંથી જતો કરે તો રૂા.૧૦૦/- નાં સ્ટેમ્પ ડ્યુટી ભરવા પાત્ર છે.
૪. એચ.યુ.એફ.નાં ભાગીદારને ભાગીદારી પેઢી પગાર આપી શકે ?
ભાગીદારીની વ્યાખ્યા મુજબ, એક ભાગીદાર બીજા ભાગીદાર વચ્ચે તેઓ કઈ કેપેસીટીમાં ભાગીદાર છે તે જોવાની જરૂર નથી. આમ કોઈપણ વ્યક્તિ એચ.યુ.એફ.નાં સભ્ય તરીકે, કંપનીનાં ડાયરેક્ટર તરીકે વિગેરે કેપેસીટીમાં ભાગીદાર થઈ શકે. ત્રાહીત વ્યક્તિ માટે તેઓ રીપ્રેસન્ટેટીવ કેપેસીટીમાં ભાગીદાર ગણાય. તેવો ચુકાદો **CIT V/S. BAGYALAKSHMI & CO. 55 ITR Pg. 660 SUPREME COURT** નાં કેસમાં આપેલ છે.
૫. આવકવેરાનાં કાયદા મુજબ વર્કીંગ પાર્ટનરને પગાર આપી શકાય. વર્કીંગ પાર્ટનરનાં સંદર્ભમાં ગુજરાત હાઈકોર્ટે ચુકાદો આપ્યો છે તે મુજબ, પેઢીનાં ધંધાના સંદર્ભમાં કોઈ ભાગીદાર વધુ અભ્યાસ માટે પરદેશ જાય તો પણ તેને પગાર મળવાપાત્ર છે.
ચુકાદો
CIT V/s. NATWARLAL TRIBHOVANDAS 87 ITR Pg. 703
૬. ભાગીદારી પેઢીમાંથી મળેલ પગાર તે વ્યક્તિની પર્સનલ આવક ગણાય કે એચ.યુ.એફ.ની ગણાય. નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટે **78 ITR Pg. 33 S.C. RAJ KUMAR SINGH HUKAM CHANDAJI V/S. CIT** તારણ આપ્યા છે તે મુજબ,
- એ. જો આ પગાર એચ.યુ.એફ.નાં રોકાણનાં વળતર પેટે આપવામાં આવતુ હોય તો આ આવક એચ.યુ.એફ.ની ગણવાની રહેશે.

- બી. જો પગાર એચ.યુ.એફ.નાં કોપાર્સનરને એની સેવા પેટે આપવામાં આવતો હોય તો આ આવક તેની પર્સનલ આવક ગણાશે.
- સી. જો પગાર એચ.યુ.એફ.ની મુડીનાં વળતર પેટે આપવામાં આવતો હોય અને કોપાર્સનરે થોડીક સેવાઓ પણ આપી હશે તો પણ આ પગાર એચ.યુ.એફ.નો ગણવાનો રહેશે.
૭. ભાગીદારી પેઢીએ તેના વર્કીંગ પાર્ટનર જે એચ.યુ.એફ.નાં કર્તા તરીકે ભાગીદાર હોય તેને આપેલ પગાર પેઢીનાં કેસમાં ખર્ચ તરીકે બાદ મળી શકે.

ચુકાદો

347 ITR 325 Allahabad

COMMISSIONER OF INCOME TAX vs. JUGAL KISHORE AND SONS

૮. **હિંદુ સંકેશન એક્ટ ૨૦૦૫ માં કરવામાં આવેલ સુધારો**
- તા : ૦૫/૦૮/૨૦૦૫નાં રોજથી હિંદુ સંકેશન એક્ટ ૨૦૦૫ ની કલમ ૬ માં કરવામાં આવેલ સુધારા મુજબ
- એ. દિકરીને એચ.યુ.એફ.ની કોપાર્સનર દીકરાની જેમ ગણવામાં આવશે.
- બી. એચ.યુ.એફ.ની મિલકતમાં દિકરાનો જેટલો હક્ક હોય તેટલોજ હક્ક દિકરીનો ગણવામાં આવશે.
- સી. દિકરીને એચ.યુ.એફ.ની મિલકતમાં દિકરા જેટલીજ જવાબદારીઓ રહેશે.
- ડી. આમ પિતા અને પરણીત પુત્રીનું એચ.યુ.એફ. પણ હવે શક્ય છે.

U. તકરારી ટેક્સ સામે સ્ટે

૧. તકરારી ટેક્સની સામે સ્ટેનાં સંદર્ભમાં સીબીડીટીએ ઈન્સ્ટ્રક્શન નંબર ૮૬ જારી કરી હતી તે મુજબ જ્યારે કરદાતાની રીટર્ન મુજબની આવકથી, આકારણી દ્વારા કરવામાં આવેલી આવક ડબલ કે તેનાથી વધુ હોય તો તેવા કેસોમાં કરદાતા સામે આવા તકરારી ટેક્સની માંગણી ન કરવી. આ ઈન્સ્ટ્રક્શનનો ઉલ્લેખ ઘણી હાઈકોર્ટોએ તેના ચુકાદામાં આપ્યો છે

ચુકાદો

Soul V/s. Deputy Commissioner of the Income Tax, 323 ITR 305

Delhi

૨. કરદાતાનાં કેસમાં આકારવામાં આવેલ ટેક્સ સામે કરદાતાએ સ્ટેની અરજી કરી હોય અને તે સ્ટેની અરજીનો નિકાલ કરતા પહેલાં કરદાતાનું બેંક ખાતુ એટેચ કરી ન શકાય.

ચુકાદો

329 ITR 278 Calcutta

Purnima Das V/s. Union of India

૩. જ્યારે કરદાતાનાં કેસમાં કોઈ ઈસ્યુ ઉપર એડીશન કરવામાં આવ્યું હોય તે ઈસ્યુ ઉપર કરદાતાનાં કેસમાં તેની તરફેણમાં અગાઉનાં વર્ષમાં ચુકાદો આપવામાં આવ્યો હોય અને તે કારણથી ચાલુ આકારણી વર્ષની ડિમાન્ડ સામે સ્ટે આપવામાં આવ્યો હોય તો કરદાતાનું રીફંડ આવા બાકી ટેક્સ સામે એડજસ્ટ કરી ના શકાય.

ચુકાદો

246 CTR 176 Delhi

MARUTI SUZUKI INDIA LTD. vs. DCIT

૪. સ્ટેનાં સંદર્ભમાં ૯૬ નંબરની ઈન્સ્ટ્રક્શન બાદ ઘણી ઈન્સ્ટ્રક્શનો સીબીડીટીએ જારી કરી છે. ઈન્સ્ટ્રક્શન નંબર ૧૯૧૪ માં એવું જણાવ્યું છે કે આ ઈન્સ્ટ્રક્શન દ્વારા અગાઉની તમામ ઈન્સ્ટ્રક્શનો રદ કરવામાં આવે છે. ઈન્સ્ટ્રક્શન નંબર ૯૬, પાર્લામેન્ટમાં પુછવામાં આવેલ પ્રશ્નોનાં સંદર્ભમાં આપવામાં આવેલી ખાત્રીનાં સંદર્ભમાં જારી કરવામાં આવી હતી. આમ સીબીડીટી ૯૬ નંબરની ઈન્સ્ટ્રક્શન રદ કરી ન શકે અને સીબીડીટી જો આવું કરે તો સીબીડીટીનાં ચેરમેન પાર્લામેન્ટની ખાત્રીનાં માનભંગનો ગુનો કરે છે તેવું મંતવ્ય **Shri T. N. Pandey Ex. Chairman CBDT** એ તેમના આર્ટીકલમાં આપેલ છે.

ઈન્સ્ટ્રક્શન નંબર ૯૬ આજે પણ મહત્વ ધરાવે છે

ચુકાદો

Maheshwari Agro Industries V/s. Union of India & Ors

246 CTR 113 Rajasthan Date of order 15/12/11

૫. કરદાતા આર્થિક રીતે સદ્ગર છે તે કારણે તેના સ્ટેની અરજી રદબાતલ ન કરી શકાય પરંતુ કેસની હકીકતો અને ગુણ દોષનાં આધારે કરદાતાની સ્ટેની અરજીનો નિકાલ કરવો પડે.

ચુકાદો

351 ITR 160 Bombay

Deloitte Consulting India Pvt Ltd V/s. ACIT

૬. કરદાતાએ તેની કોઈ મિલકત સામે બેંકની લોન લીધી હોય તો આવકવેરા ખાતુ તેના ટેક્ષની વસુલાત કરે તે પહેલા આવા સીક્યોર્ડ લેણદારનો પ્રેફરન્સ રહેશે.

ચુકાદો

259 CTR 492 P&H

212 Taxman 19 P&H

AXIS BANK LTD. vs. COMMISSIONER OF INCOME TAX & ANR

૭. કરદાતાએ ચુકવવા પાત્ર ટેક્ષની સમયમર્યાદા જે ૩૦ દિવસની છે તે સમયમર્યાદામાં જો કરદાતાને આ સમય આપવાથી સરકારનું અહીત થશે તેમ જણાય તોજ આ સમયમર્યાદામાં ઘટાડો કરવો પડે. રીકવરીનાં ટાર્ગેટને પહોંચી વળવા માટે આ સમય મર્યાદા ઘટાડી ન શકાય.

ચુકાદો

358 ITR 254 Gujarat

GUJARAT STATE ENERGY GENERATION LTD. vs. ACIT

V. રોકડેથી લોન સ્વીકારવી કે પરત કરવીનાં સંદર્ભમાં આવકવેરાની જોગવાઈઓ

REQUIREMENT AS TO MODE OF ACCEPTANCE, PAYMENT OR REPAYMENT IN CERTAIN CASES TO COUNTERACT EVASION OF TAX SECTION 269SS & 269T

- (૧) આ કાયદાની જોગવાઈ લાવવાનો આશય જે કેસોમાં કરદાતા રોકડેથી વ્યવહારો કરીને તેની ટેક્ષની જવાબદારી છુપાવતો હતો કે આવા વ્યવહારોનાં ખુલાસાથી આવકવેરો ચુકવવામાંથી છટકી જતો હતો તે રોકવા માટે આ જોગવાઈ લાવવામાં આવી છે.
- (૨) કરદાતા રૂ. ૨૦૦૦૦/- કે તેથી વધારે રકમ લોન કે ડીપોઝીટ તરીકે એકાઉન્ટ પેઈ ચેક કે એકાઉન્ટ પેઈ બેંક ડ્રાફ્ટ દ્વારા જ સ્વીકારી શકે. આમ કરદાતા રૂ. ૧૯૯૯૯/- સુધીની લોન રોકડેથી લઈ શકે.

- (૩) રૂ. ૨૦૦૦૦/- ની લોન કે ડીપોઝીટની ગણતરી કરતી વખતે અગાઉ સ્વીકારેલ લોનને પણ ધ્યાનમાં લેવાની રહેશે.
- (૪) આ કલમની જોગવાઈ લોન આપનાર અને લોન સ્વીકારનાર બંને ખેડુત હોય અને બંનેને બેંક એકાઉન્ટ ના હોય તો આ કલમની જોગવાઈ તેઓને લાગુ પડશે નહીં.
- (૫) આ કલમનાં ભંગ માટે જેટલા રૂપિયાની લોન કે ડીપોઝીટ સ્વીકારવામાં આવે અને આ વ્યવહારનાં સંદર્ભમાં કરદાતા કોઈ સચોટ કારણ ન આપે તો કરદાતાએ સ્વીકારેલ લોન કે ડીપોઝીટ જેટલો દંડ થઈ શકે છે.
- (૬) તા : ૦૧/૦૪/૨૦૧૫નાં રોજથી એટલેકે આકારણી વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ થી કરવામાં આવેલ ફેરફાર મુજબ કરદાતા બેંકનાં ઇલેક્ટ્રોનિક ક્લીયરીંગ સીસ્ટમ દ્વારા લોન કે ડીપોઝીટ સ્વીકારશે તો તેને આ કલમનો ભંગ કર્યો છે તેમ ગણવામાં નહીં આવે.

યુકાદાઓ

૧. આ કલમ લાવવા પાછળનાં આશયની વિગતવાર છણાવટ **255 ITR 258 S.C., Asst. Director of Inspection (Investigation) Vs Kum. A.B. Shanthi** નાં કેસમાં કરવામાં આવેલ છે.

૨. પ્રાઈવેટ કંપની તેના ડાયરેક્ટર પાસેથી જે રકમ રોકડેથી સ્વીકારે તેને લોન કે ડીપોઝીટ ના કહેવાય.

યુકાદો

285 ITR 221 Madras

Commissioner of Income-tax Vs. Idhayam Publications Ltd.

૩. જે કેસમાં કરદાતાએ રોકડેથી સ્વીકારેલ લોન કે ડીપોઝીટનો વ્યવહાર સાચો હોય અને સરકારને આ વ્યવહારથી કોઈ આર્થિક નુકશાન ના થતુ હોય તો આ કલમનાં ભંગ માટે પેનલ્ટી થઈ ના શકે.

યુકાદો

294 ITR 599 Jarkhand

Omec Engineers V/S. Cit

૪. ભાગીદારો ભાગીદારી પેઢીને રોકડ રકમ કે ડીપોઝીટ આપે કે ભાગીદારી પેઢી ભાગીદારને રોકડ રકમ આપે તો આ ચુકવણી પોતાની જાતને કરી છે તેમ ગણવામાં આવશે અને આ વ્યવહારને લોન કે ડીપોઝીટનો વ્યવહાર ગણવામાં નહીં આવે.

ચુકાદો

60 TTJ 199 (Digest page 20)

SHREPAK ENTERPRISES vs. DCIT

૫. જ્યારે કંપની તેના ડાયરેક્ટર પાસેથી કે કો.ઓપ. સોસાયટી તેના સભ્ય પાસેથી કોઈ રકમ રોકડેથી સ્વીકારે તો આ વ્યવહાર અન્ય શખ્સ સાથે “any other person” કરવામાં આવ્યો છે તેમ ગણવાનું નથી. જ્યારે લોન કે ડીપોઝીટનો વ્યવહાર સાચો હોય અને કરદાતા એવી માન્યતા ધરાવતો હોય કે કલમ ૨૬૯એસએસની જોગવાઈ તેને લાગુ પડતી નથી તો તે સંજોગોમાં તે કેસમાં દંડ થઈ ન શકે.

ચુકાદો

41 DTR 305 Hyderabad

૬. જ્યારે કરદાતા રોકડેથી લોન સ્વીકારવા માટે વાજબી કારણ આપે અને લોન આપનાર કે લોન સ્વીકારનારની આ રકમ અનએકાઉન્ટેડ ન હોય તો લોન કે ડીપોઝીટ રોકડેથી સ્વીકારવા માટે દંડ થઈ ના શકે.

ચુકાદો

Vol 56 part V page 88 Hyderabad ITAT

૭. જ્યારે કરદાતા વ્યક્તિ તેમજ તેના એચ.યુ.એફ. વચ્ચે રોકડેથી લોન કે ડીપોઝીટનો વ્યવહાર કરવામાં આવ્યો હોય અને કરદાતાની એવી માન્યતા હોય કે આ જોગવાઈ આવા વ્યવહારોને લાગુ નથી પડતી તેમજ કરદાતાનો ટેક્ષ ઇયુપાવવાનો કોઈ આશય ના હોય તો આ કારણ વાજબી કારણ કહેવાય અને આ કલમનાં ભંગ માટે દંડ થઈ ના શકે.

ચુકાદો

Vol 56 part V page 89 Pune ITAT

૮. એક વ્યક્તિથી બીજી વ્યક્તિને રોકડ રકમ પાસ થતી હોય ત્યારે જ કલમ ૨૬૯એસએસ ની જોગવાઈ લાગુ પડી શકે. દેવાનો સ્વીકાર કરતી હિસાબી ચોપડામાં પાડેલી જનરલ એન્ટ્રીનાં વ્યવહારમાં કોઈ રોકડ રકમની હેરફેર થતી નથી. આથી કલમ ૨૬૯એસએસ ની જોગવાઈ આવા કેસોમાં લાગુ પડી ના શકે.

ચુકાદો

61 ITD 227 Pune

Sunflower Builders Pvt Ltd. V/s. DCIT

લોન કે ડીપોઝીટની રોકડેથી ચુકવણીની જોગવાઈ કલમ ૨૬૯ટી

જ્યારે કરદાતાએ લોન કે ડીપોઝીટ સ્વીકારી હોય અને તે રકમ રૂા.૨૦૦૦૦/- થી વધુ હોય તો આ રકમની ચુકવણી એકાઉન્ટ પેઈ ચેક કે એકાઉન્ટ પેઈ બેંક ડ્રાફ્ટ દ્વારા જ કરવામાં આવશે.

તા : ૦૧/૦૪/૨૦૧૫નાં રોજથી એટલેકે આકારણી વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ થી કરવામાં આવેલ ફેરફાર મુજબ કરદાતા બેંકનાં ઇલેક્ટ્રોનિક ક્લીયરીંગ સીસ્ટમ દ્વારા લોન કે ડીપોઝીટની ચુકવણી કરશે તો તેને આ કલમનો ભંગ કર્યો છે તેમ ગણવામાં નહીં આવે.

આ કલમની જોગવાઈ લોન આપનાર અને લોન સ્વીકારનાર બંને ખેડુત હોય અને બંનેને બેંક એકાઉન્ટ ના હોય તો આ કલમની જોગવાઈ તેઓને લાગુ પડશે નહીં.

ચુકાદાઓ

જ્યારે કરદાતાએ તેના સીસ્ટર કર્નર્સન સાથે રોકડેથી વ્યવહાર કર્યા હોય અને આ વ્યવહારો કરંટ એકાઉન્ટનાં વ્યવહારો જેવા હોય અને કરદાતાને એવી માન્યતા હોય કે સીસ્ટર કર્નર્સન સાથેના વ્યવહારોને કલમ ૨૬૯ટી ની જોગવાઈ લાગુ નથી પડતી તો આ કારણથી આ કલમનો ભંગ થઈ ના શકે.

ચુકાદો

127 TTJ 446 Bangalore

CTR Vol. 49 Part 47 Issue no. 4 pg. 48

OTHER ISSUES

૧. જો માહિતી લાર્જર પબ્લીક ઈન્ટરેસ્ટમાં ન હોય તો આ માહિતી આપવી જરૂરી નથી

ચુકાદો

351 ITR 472 S.C.

Girish Ramchandra Despande V/s. CIT

૨. ટ્રાન્સપોર્ટર ટ્રાફીકનાં નિયમોના ભંગ માટે જે રકમ ચુકવે તે ખર્ચ મજરે ન મળી શકે

ચુકાદો

149 TTJ 533 Cochin

T T Kuruvilla V/s. DCIT

૩.(એ) કરદાતા એચ.યુ.એફ.ને તેના સભ્યો પાસેથી મળેલ ગીફ્ટ કરપાત્ર નથી

ચુકાદો

140 TTJ 58 Rajkot

VINEETKUMAR RAGHAVJIBHAI BHALODIA vs. ITO

રાજકોટ ટ્રીબ્યુનલનાં આ ચુકાદાનાં આધારે આવકવેરાનાં કાયદામાં કલમ ૫૬(એ)(૨) તા : ૦૧/૧૦/૦૯ થી ઉમેરવામાં આવી છે. આ કલમ મુજબ સગા ની વ્યાખ્યામાં એચ.યુ.એફ.નાં સભ્ય દ્વારા એચ.યુ.એફ.ને આપવામાં આવતી બક્ષીસ કરમુક્ત રહેશે.

(બી) એચ.યુ.એફ.નાં કર્તાને તેના કાકા તરફથી મળેલ બક્ષીસ તેના સગા તરફથી મળેલ છે તેમ ગણાય અને જે કલમ ૫૬(૨) નીચે કરમુક્ત છે.

ચુકાદો

155 TTJ 71 Ahmedabad

HARSHADBHAI DAHYALAL VAIDHYA (HUF) vs. ITO

(સી) કરદાતાની પુત્રીનાં લગ્ન નિમિત્તે કરદાતાને મળેલ બક્ષીસ કલમ ૫૬ નીચે કરમુક્ત નથી. આ બક્ષીસ લગ્ન કરનાર વ્યક્તિને મળે તો જ કરમુક્ત છે. આ કેસમાં કરદાતાની પુત્રીનાં લગ્ન નિમિત્તે બક્ષીસ કરદાતાને મળી હતી જે તેણે તેની પુત્રીનાં ખાતામાં ટ્રાન્સફર કરી ન હતી. આમ આ બક્ષીસ કરમુક્ત ના ગણાય.

ચુકાદો

148 TTJ 369 Chandigarh

Rajinder Mohan Lal vs. DEPUTY COMMISSIONER OF INCOME TAX

૪. મોડા ભરેલ સર્વિસ ટેક્ષનું વ્યાજ દંડ ન હોવાથી ખર્ચ તરીકે મજરે મળવાપાત્ર છે.

ચુકાદો

129 TTJ Pg. 81 Delhi

DCIt vs. MESSEE DUSSELDORF INDIA (P) LTD

૫. કરદાતાનાં ટેક્ષની જવાબદારી સામે પીપીએફ નાં ખાતામાં જમા રહેલી રકમ રીકવરી પેટે એટેચ થઈ ના શકે.

ચુકાદો

362 ITR 380 Gujarat

DINESHCHANDRA BHAILALBHAI GANDHI vs. TRO

૬.(એ) ટ્રસ્ટે તેની કાર્યવાહી શરૂ કરી નથી તે કારણસર ટ્રસ્ટનું રજીસ્ટ્રેશન કલમ ૧૨એબી નીચે ના મંજૂર થઈ ના શકે.

ચુકાદો

362 ITR 194 Gujarat

(બી) ટ્રસ્ટે કાર્યવાહી શરૂ કરી નથી તે કારણથી તેને રજીસ્ટ્રેશન ન આપવાનો નિર્ણય અયોગ્ય છે.

ચુકાદો

355 ITR 361 Delhi

DIRECTOR OF INCOME TAX vs. FOUNDATION OF OPHTHALMIC & OPTOMETRY RESEARCH EDUCATION CENTRE

(સી) ટ્રસ્ટને કલમ ૧૨એએ નીચે રજીસ્ટ્રેશન આપવા માટે ટ્રસ્ટ સાચુ છે કે નહીં તે જ આકારણી અધિકારીએ જોવાનું છે. ટ્રસ્ટ તેની આવક ક્યાં વાપરવાનું છે તે જોવાની જરૂર આ તબક્કે નથી.

ચુકાદો

355 ITR 280 P&H

CIT vs. SURYA EDUCATIONAL & CHARITABLE TRUST

૭. કરકપાતની અરજી કલમ ૧૯૭ નીચે કરદાતા ફાઈનાન્સીયલ વર્ષ પુરુ થાય તે પહેલા પણ કરી શકે.

ચુકાદો

220 Taxman 402 Delhi

Indus Towers Ltd V/s. ACIT

૮. કરદાતાએ દશવિલ ટી.ડી.એસ. અને ફોર્મ ૨૬એએસ વચ્ચે મીસમેચ હોય તો પણ કરદાતાને ટીડીએસ ની કેડીટ આપવી પડે. ટેક્ષ કપાત કરનારે આ ટેક્ષ સરકારી તિજોરીમાં જમા કરાવ્યો ના હોય તો આવકવેરા ખાતુ આવા શખ્સ પાસેથી ટેક્ષ વસુલ કરી શકે છે.

યુકાદો

Citi Crop Finance (India) Ltd V/s. ACIT Mumbai ITAT

સારાંશ

સ્કુટીની એસેસમેન્ટમાં ઘણા પ્રશ્નો ઉદ્ભવત હોય છે તે પૈકીનાં કેટલાક પ્રશ્નો મે આ પેપરમાં લીધેલા છે. આ પેપરમાં કરદાતાની તરફેણનાં કે વિરુધ્ધનાં યુકાદાઓ પણ લીધેલ છે. આ યુકાદાઓનો આધાર લેતી વખતે કરદાતાએ તેના કેસની હકીકતનો ચીવટપૂર્વક અભ્યાસ કર્યા બાદ જ આ યુકાદાનો આધાર લેવો. મને વિશ્વાસ છે કે આ પેપર મારા વ્યવસાયિક મિત્રો તેમજ કરદાતાને ઉપયોગી થશે.